Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 285 (6. 176) 1986 йил 13 декабрь, шанба. Баҳоси 3 тийин

ДЕПУТАТ БОШЛИҚ БРИГАДАДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Сергей Зинчук бошчилик қилаётган комплекс коммунистик меҳнат бригадаси «Главташкентстрой»нинг 4-трестига қарашли 6-қурилиш бошқармаси коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада бир неча йиллардан бери пешқадамлик қилиб келади. Бригадада 26 киши меҳнат қилади. Қурувчиларнинг ҳаммаси турдош касбларни ўзлаштириб олишган. Бу иш вақтидан унумли фойдаланишда қўл келмоқда. Бригада пудрати методи асосида меҳнат қилаётган коллектив Юнусобод массивида 64 квартирали янги бино қурилишини ниҳоясига етказиш арафасида турибди. Шу кунларда объектда «Отделстрой» трестига қарашли 46-қурилиш бошқармаси пардозчилари иш олиб боришмоқда.

Сергей Зинчук бошчилик қилаётган бригаданинг бир қисми эса кун-кеча шаҳримизнинг 2-Шимолий-Шарқ массивида кўп қаватли бино пойдевори қурилишини бошлаб юборди.

Янги объектда самарали меҳнат қилаётган қурувчилардан Н. Антропов, Р. Галин, М. Бобоназаровлар ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Ҳозир бу бунёдкорлар 1987 йилнинг апрель ойи ҳисобига меҳнат қилишяпти. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига ўн иккинчи беш йилликнинг икки йиллик план-топшириқларини бажаришга аҳд қилган бригада коллективи шу йил охиригача пландан ташқари 9 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга бел боғлаган.

ЗАРБДОР СУРЪАТ

Шаҳримиз кўчаларида янги такси машиналари кўпайиб қолди. Шулардан 16 таси «Главташпассавтотранс» бошқармасига қарашли экспериментал ишлаб чиқариш корхонасига қарашли. Бу «ГАЗ 24—117» маркали янги машиналар газ билан юради. Бугунги кунда корхонада газ билан юрадиган машиналар сони 500 тага етди. Бензин билан юрадиган яна 200 та такси яқин ойларда газ билан юргазишга ўтказилади.

Газ билан юрадиган ҳар бир ана шундай машина бир йилда 620 сўм фойда беради. Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида корхона коллективи фақат шу тадбир туфайли анчагина маблағни иқтисод қилди. Йиллик планни 26 декабрда бажаришга аҳд қилган экспериментал ишлаб чиқариш автокорхонаси ишчилари пландан ташқари 210 минг сўмлик хизмат кўрсатиш ниятида. Ҳайдовчилардан Х. Эрматов, Г. Соченко, В. Кагозин ва бошқалар фидокорона меҳнатлари билан касбдошларига ўрнак бўлишмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг 11 декабрда бўлиб ўтган мажлисида партия XXVII съездининг йўл-йўриқларига мувофиқ социалистик корхона (бирлашма) тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳасини тайёрлаш юзасидан ишларнинг боришини муҳокама қилди. Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, ана шундай Қонуннинг қабул қилиниши бошқарув системасини чуқур қайта қуришни амалга оширишда, унинг демократик негизларини ҳар томонлама ривожлантиришда, меҳнат коллективларининг социалистик омилкорлиги ва масъулиятини оширишда, инсон омилини активлаштиришда алоҳида муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Қонун лойиҳасида корхоналар ва бирлашмалар хўжалик мустақиллигини, бошқарувнинг иқтисодий методларини кенг қўлланишни, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашни, корхоналарнинг юқори министрликлар ва идоралар, план, молия ва бошқа бошқарув органлари билан, халқ депутатлари маҳаллий Советлари билан муносабатларининг принципларини белгилаб қўйиш мўлжалланмоқда. Меҳнат коллективларининг активлигини оширишга, уларга Конституцияда ва СССР қонунларида бериб қўйилган ҳуқуқларни амалга оширишга алоҳида эътибор берилади.

Қонун лойиҳасида меҳнат коллективларини социал ривожлантириш, уларнинг ўзини ўзи бошқариш масалалари муҳим ўрин эгаллайди. Социалистик корхона тўғрисидаги Қонун лойиҳасини тайёрлашнинг асосий йўналишларини маъқуллаб, Сиёсий бюро бу ишни давом эттиришни мақсадга мувофиқ деб топди. Бунда мазкур Қонун совет жамиятининг иқтисодий ва социал тараққиётини жадаллаштиришдан иборат партия йўлини амалга оширишда принципиал аҳамиятга эгалиги назарда тутилиши керак.

Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини тугатиш ишларининг бориши ҳақидаги масалани кўриб чиқиб, Сиёсий бюро кўпгина меҳнат коллективлари ва Совет Армияси жангчиларининг фидокорона куч-ғайратлари, партия ва совет органлари, министрликлар ва идораларнинг катта ташкилотчилик ва сиёсий иши натижасида бу ишларнинг муҳим босқичи якунланганлигини таъкидлади. Шикастланган блокнинг ҳимоя иншоотларини, шунингдек электростанциянинг биринчи ва иккинчи энергетика агрегатларини фойдаланишга топшириш таъминланди. Бу масала хусусида матбуотда батафсил ахборот эълон қилинади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг чорвачиликда наслчилик ишини ташкил этишни яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги қарори қабул қилинди. Қарорда чорва ва парранданинг маҳсулдорлик сифатларини янада ошириш, янги сермаҳсул наслларни яратиш, наслчилик заводлари, хўжаликлар ва фермалар тармоғини кенгайтириш ва уларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш юзасидан ишлар программасини амалга ошириш белгиланди.

Бу программани амалга оширишда озуқа ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, генетика, селекция ва биотехнологиянинг замонавий ютуқларидан фойдаланиш муҳим аҳамиятга эга бўлади. Маҳаллий совет ва хўжалик органларига наслчилик иши юзасидан илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари яратиш практикасини кенгайтириш ва бу бирлашмалар составига тегишли илмий муассасалар, селекция марказлари, наслчилик хўжаликлари ва бошқа корхоналарни киритиш практикасини кенгайтириш тавсия этилди.

Сиёсий бюро Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиуми Раиси М. Реновица бошчилигидаги ЮКС делегациясининг КПСС делегацияси билан музокаралари тўғрисида ўртоқ М. С. Горбачевнинг ахборотини тинглади. Иккала партия ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва ишончни мустаҳкамлашда бу музокараларнинг катта аҳамияти таъкидланди. Совет—Югославия муносабатларини янада барқарор ривожлантириш учун, уларни замонавий формалар билан бойитиш учун, Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг ядросиз дунё учун, инсоният олдида турган бошқа жаҳоншумул муаммоларни ҳал этиш учун курашдаги ҳамжиҳатлигини мустаҳкамлаш йўлида сиёсий шарт-шароитлар вужудга келтирилди. Эришилган аҳдлашувларни ҳисобга олиб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ташкилотлар ва идораларга конкрет топшириқлар берди.

Совет раҳбарларининг Норвегия Бош министри, Норвегия ишчи партияси Раиси Г. Харлем Брундланд билан суҳбатлари якуни кўриб чиқилди. Суҳбат чоғида қуролсизланиш ва Европа хавфсизлигининг энг актуал проблемалари, шунингдек табиий муҳитни муҳофаза этиш масалаларида анчагина ҳамжиҳатлик борлиги аён бўлди, деб таъкидланди. СССР билан Норвегия ўртасида анъанавий яхши қўшничилик муносабатлари ва ўзаро ишончни ривожлантиришга ҳамда КПСС билан Норвегия ишчи партияси ўртасида ҳамкорликни кенгайтиришга интилиш тасдиқланди.

Ўртоқ В. П. Никоновнинг ГДРга сафари натижалари ҳақидаги ахбороти тингланди, бу сафар икки мамлакат агросаноат комплекслари ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган эди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида, шунингдек, мамлакат ички ҳаётининг баъзи бошқа масалалари, Коммунистик партия ва Совет давлати ташқи сиёсий фаолиятининг баъзи бошқа масалалари ҳам муҳокама қилинди.

Замондошимиз

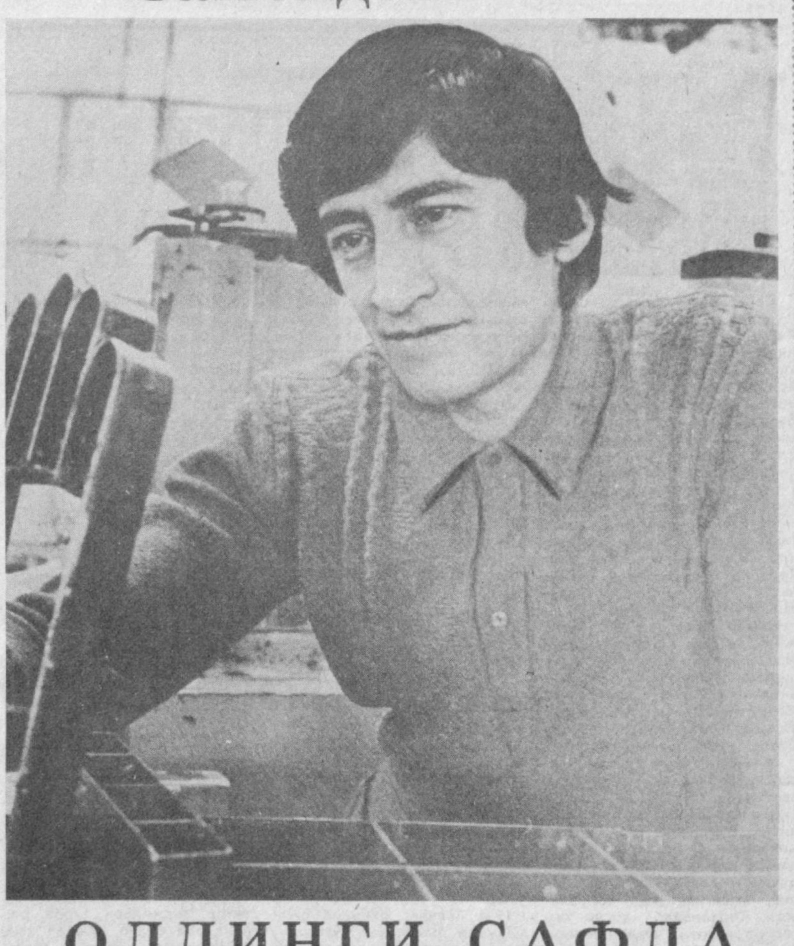

ОЛДИНГИ САФДА

«Меҳнат қилган элда азиз» дейди доно халқимиз. Асрлар оша неча бор синовлардан ўтиб, жуда кўп марта ҳаётда исботланган бу нақл мудом ҳаётимиз кўзгусидир. Табиатан меҳнатсевар бўлган Абдужаббор Каримов ҳалол меҳнати билан ҳамкасблари, коллектив ҳурматига, эъзозига сазовор бўлди. Бу — чарм-галантерея буюмлари ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмасидаги ўн йиллик ҳалол меҳнатнинг самарасидир.

Абдужаббор Каримов бирлашманинг моҳир андазачиларидан бири. У жамоатчилик ишларида ҳам фаол иштирок этади. Илғор ишчи цех касаба союз комитети раиси, «Закройшчик» деворий газетасининг аъзоси сифатида актив фаолият кўрсатмоқда.

Бирлашма коллективи айни пайтда йиллик пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун социалистик мусобақани авж олдирган. Кундалик топшириқларни 1,5-2 ҳисса адо этаётган Абдужаббор бунда байроқдорлик қилмоқда.

— КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси мамлакатимизнинг барча кишилари қатори бизни ҳам янги марралар сари илҳомлантириб юборди, — дейди А. Каримов. — Айниқса, Мурожаатномадаги «КПСС Марказий Комитети барча коммунистларни мусобақадошларнинг биринчи сафларида бўлишига, шахсан намуна кўрсатиб, одамларни беш йиллик вазифаларини бажаришга руҳлантиришга чақиради. Шундай қилиш ҳар бр партия аъзосининг бурчи ва вазифасидир» деган сўзлар биз коммунистлар ғайратига ғайрат, шижоатига шижоат қўшмоқда. Мамлакатимиз солномасидаги тарихий воқеа — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб оламиз.

СУРАТДА: КПСС аъзоси А. Каримов.

М. Нуриддинов фотоси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ СЕССИЯСИ

Бугун Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида ўн тўққизинчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг тўққизинчи сессияси бўлиб ўтди.

Депутатлар халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1986 йилдаги фаолияти тўғрисидаги масалани ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш учун халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан Советларнинг вазифаларини муҳокама қилдилар.

(Сессия иши ҳақидаги батафсил ҳисобот газетада эълон қилинади).

ПОЙТАХТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Бизнинг интервью

Бугун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти «Полиграфист» маданият саройида Ўзбекистон журналистлари союзи Тошкент ташкилотининг бешинчи ҳисобот-сайлов конференцияси бўлди. Унинг қатнашчилари — журналистлар, радио ва телевидение ходимлари, матбаачилардир.

Конференция делегатлари мухбирларимиз билан бўлган суҳбатда КПСС XXVII съездининг тарихий қарорлари асосида кўп нусхали газеталар журналистларининг вазифалари, ҳал этилиши лозим бўлган муҳим масалалар ҳақида фикр юритдилар.

Ижодий алоқалар

О. ИВАНЧУК, «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Тракторостроитель» кўп нусхали газетаси редактори.

— Газетамизнинг асосий ўқувчилари — бирлашма меҳнатчиларидир. Шунинг учун ҳам корхонанинг ҳаёти ва фаолияти, ишлаб чиқариш омиллари билими — редакция журналистларининг биринчи навбатдаги вазифасидир. Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бошқа корхоналар ва ташкилотлар билан бирга энг яхши пировард натижаларга эришиш учун социалистик мусобақани авж олдирган бирлашмамиз коллективининг ташаббусини маъқуллади. Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Газета бу воқеалар билан бирга ишлаб чиқариш ва технология интизоми, тайёрланаётган маҳсулотнинг сифати масалаларини кенг ёритишга ҳаракат қилмоқда.

Бу йил редакциянинг иши корхона партия комитети мажлисида тингланди. Унда йўл қўйилган камчиликлар, мақолаларнинг таъсирчанлиги ҳақида гапирилди.

Кўп нусхали газета редакциясида етти йилдан буён ишлаётирман. Газета ходими бўлганимда ва ҳозирда редактор бўлганимдан кейин ҳам биз учун бирор марта семинар ўтказилганлигини билмайман. Биз Журналистлар союзи ўтказаётган конкурсларда қатнашмоқдамиз.

Тошкент шаҳар партия ташкилотларининг активи йиғилишида КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленуми талаблари асосида идеология ишларини қайта қуришни таъминлаш бўйича вазифалар тўғрисида гапирилди. Қайта қуришни биринчи навбатда ҳар ким ўзидан ва ўз коллективидан бошламоғи керак. Бу масалада эса биз журналистлар учун республика журналистлар союзининг Тошкент ташкилоти биринчи ёрдамчи бўлмоғи керак.

Шароит яратилмагач...

Ф. Абдураҳимов, «Мотор» кўп нусхали газета редактори.

«Мотор» газетаси Тошкент трамвай ва троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг органи бўлиб, у мана 58 йилдан буён ўзбек ва рус тилларида нашр этилмоқда. Газета саҳифаларида социалистик мусобақанинг боришини ёритамиз, қайта қуришлар, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорлари ҳақида ёзамиз, ичқиликбозлар ва меҳнатсиз даромад билан кун кўрувчиларга қарши кураш олиб борамиз. Газета саҳифаларида «Ишчи ҳаёти», «Меҳнат ветерани», «Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?», «Пассажирнинг минбари» рубрикалари остида материаллар бериляпти. КПСС XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги пленумлари қарорларини оғишмай амалга ошира бориб биз шу куннинг талабларига баркамол жавоб бера оладиган мақолаларни тайёрлашга интиляпмиз. Бироқ кичик ижодий коллективимиз айрим машаққатларга дуч келмоқда.

Бундан 20 йил муқаддам газетамиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриётида чоп этилар эди. Шундан кейин вақтинча учинчи босмахона ихтиёрига ўтказилди. Редакциямизни Тошкент область нашриётлар, полиграфия ва китоб ишлари савдоси бошқармасига бириктириб қўйишди. Ўтган йили Ўрта Чирчиқ район босмахонасида газетамизни сонларини тайёрладик. Сарсон-саргардонлигимиз тўғрисида ўтган йили «Тошкент оқшоми» газетасида танқидий мақола босилгандан кейин, бизни Чирчиқ шаҳар босмахонасига ўтказиб юборишди. Яна машаққатларга учрадик. Шунча вақтдан буён Тошкентдаги босмахонлардан ўзимизга жой излаяпмиз. Яна қанча «саёҳат» қилиш мумкин.

Трамвай ва троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг на партия комитети, на касаба союз комитети ўз газетасининг ходимларига ёрдам бермайди. Журналистларимизнинг арзимаган ёзув машинкаси ҳам қўлимизда йўқ.

Ягона сиёсий кун

КУН ТАРТИБИДА—АТЕИСТИК ТАРБИЯ

Кеча Тошкент шаҳрининг меҳнат коллективларида, таълим-тарбия муассасаларида ягона сиёсий кун бўлиб ўтди. «Аҳолини атеистик руҳда тарбиялаш замон талаблари даражасида бўлсин» мавзуига бағишланган бу сиёсий кун шаҳар партия ташкилоти активининг куни-кеча бўлиб ўтган «Шаҳар партия ташкилотининг КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленуми талаблари асосида идеология ишини қайта қуришни таъминлаш соҳасидаги вазифалари» мавзуида ўтган йиғилишига ҳамоҳанг бўлди.

Жумладан, йиғилишда айниқса яшаш жойларида аҳолини атеистик руҳда тарбиялаш ўта қониқарсиз олиб борилаётгани, кўпгина маҳалла комитетларининг раислари дин билан муроса қилиб келишаётгани, бунинг устига уларнинг бир қисми диний маросимларни ўтказишда ўзлари ҳам фаол иштирок этишаётгани конкрет мисоллар билан айтиб ўтилди. Хўш, ишнинг аҳволи шу даражага бориб етгани ҳаммани ташвишлантиряптими? Ҳа, албатта, ташвишлантиряпти.

Ягона сиёсий кун мобайнида қандай қилиб атеистик тарбия ишларини пухта йўлга қўйиш, ҳозирги пайтда идеология ишида диний кайфиятларга, реакцион ислом ҳужумига қарши муросасиз кураш олиб бориш, бу борада партия ташкилотларининг, ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ходимининг атеистик ишга бошчилик қилиши, хуллас динга қарши ҳужумкор пропаганда олиб бориш зарурлиги тўғрисида конкрет таклифлар айтилди, тадбирлар белгиланди.

САНЪАТГА БАХШИДА УМР

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги арафасида Ўзбекистон театрларида «Октябрь билан йўғрилган ижод» шиори остидаги кечалар туркуми ўтказилади. Ана шундай кечалардан бири Муқимий номли ўзбек Давлат музикали театрида ўтказилди.

Кеча қатнашчилари ўз умрининг эллик йилини театр санъатига хизмат қилишга бағишлаган Ўзбекистон ССР Халқ артисти Маҳмуджон Ғафуровни шарафладилар. У ярим аср давомида икки юзга яқин роль ижро этди. Артистнинг ижоди республика театр санъати тарихидаги муҳим босқичлар билан чамбарчас боғланган. Ҳозир эса 70 ёшли саҳна ветерани ўз коллективида бир гуруҳ ёш артистларни оталиққа олиб, завод цехларида, қурилиш майдонларида, колхоз ва совхозларда тез-тез бўлиб туради.

Ижодий кечада артист томошабинларга айниқса манзур бўлган спектакллардан парчалар намойиш этди.

(ЎзТАГ).

Ҳамшаҳарлар, Сизлар учун

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА

Охирги йилларда Сергели районида кўплаб турар жой бинолари қад кўтармоқда. Бири-биридан кўркам кўп қаватли уйларда юзлаб ҳамшаҳарларимиз уй тўйларини ўтказишмоқда. Район аҳолисига янада қулайлик яратиш мақсадида ўтган чоршанба куни «Сергели» универсами харидорлар хизматига топширилди. «Хизмат-беминнат» фирмасига қарашли бу савдо шахобчаси залининг кенглиги жиҳатидан Ўрта Осиёда ягона ҳисобланади. Унда харидорлар ва сотувчилар учун барча қулайликлар мавжуд.

—Савдо зали 1600 квадрат метрни ташкил этади, — деди биз билан суҳбатда «Узоргтехстрой» тресги бошлиғи Ю. Никифоров. Объектни икки йил ичида қуриб битказдик. С.Маҳмудов, С.Сазийкин, Р.Халиулин бошлиқ бригадаларнинг азаматлари графикдан ўзган ҳолда ишлашди.

Ўз-ўзига хизмат кўрсатадиган универсамдан озиқ-овқат маҳсулотлари билан бир қаторда уй-рўзғор учун керакли буюмларни, фарзандларингиз учун ҳар хил ўйинчоқларни ҳам харид қилишингиз мумкин. Кенг савдо залида ўтириб шарбат ичишингиз, кондитер маҳсулотларидан тановул қилишингиз мумкин.

— Универсамнинг шаҳримиздаги бошқа савдо шахобчаларидан фарқи нимада? — сўраймиз «Хизмат-беминнат» фирмасининг директори М. Мираюповдан.

— Бу ердаги жиҳозларнинг ҳаммаси — маҳсулот сақланадиган холодильникдан тортиб уни ташийдиган контейнерларгача замонавий. Бу жиҳозлар Венгрия ва Югославия фирмаларида тайёрланган. Бу иш вақтини тежаш билан бирга қатор қулайликлар яратади.

Илгари шиша идишлардаги сув ва шарбатлар, банкалардаги майонез ёки ҳар хил салатлар яшикларда ташилган бўлса эндиликда махсус гидравлик «Рокло» аравачаларда тўғри харидорлар хизматига чиқарилади. Ҳозир ана шундай қулай контейнерлардан 400 таси бор. 19 та касса харидорлар хизматида.

Савдо залига бирин-кетин кириб келаётганларнинг кети узилмайди. Универсам ҳозирча бир кунда аҳолига ўн минг сўмлик хизмат кўрсатяпти.

Биз харидорлар билан суҳбатлашамиз.

— Ишхонам кўчанинг нариги бетида, — дейди ошхона буюмлари ва бошқа мебеллар заводининг ишчиси Ф. Лутфуллаева. — Бу магазиннинг очилиши бизга жуда қўл келди. Ишдан уйга қайтаётган вақтимда рўзғор учун керакли маҳсулот ва буюмларни қийналмасдан ана шу савдо шахобчасидан харид қиладиган бўлдим. Бу фақат менгагина эмас, массив аҳолисига ҳам қулайлик яратди. Мана ўзингиз кўриб турибсиз. Магазин атрофининг ўзида уч-тўртта тўққиз қаватли турар жой биноси қад кўтармоқда.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

СУРАТЛАРДА: янги савдо шахобчасида.

Т. Каримов фотолари.

КПСС XXVII съезди: сифат, самарадорлик ва жадаллаштириш

ХАЛҚ УЧУН КЎПЛАБ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК

Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида кейинги икки йил мобайнида ишлаб чиқариш чиқиндиларидан буюмлар тайёрлаш қарийб уч баравар ортди. Ҳозир корхона йилига бундай маҳсулотлардан 600 минг сўмликка яқинини тайёрлаб беряпти. Бу ерда чиқиндилардан тайёрланаётган рўзғор буюмлари орасида сабзи тахталари, телефон учун стол, китоб жавонлари, гиламчалар, ёстиқлар, гулдонлар ва бошқа буюмлар бор. Корхона буюмларидан намуналар қўйилган зални айланганимизда чиқиндилардан тайёрланаётган ҳар хил «майда-чуйда»лар қаторида целофан халтага солинган ёғоч қириндиларни ҳам кўрдик. Бирлашма бош директори Яков Михайлович Кравченко бизнинг таажжубланганлигимизни сезиб шундай деди:

— Бизда қиринди ҳам товар ҳисобланади, даромад келтиради.

Дарҳақиқат, мана бир йилдирки, бирлашма ёғоч қириндиларини Сергелидаги ғўзапоядан плиталар ишлаб чиқарувчи заводга етказиб бериб, яхшигина даромад оляпти. Корхонада ҳозир ҳеч нарса чиқитга чиқарилмайди. Бу соҳада бирлашмада бир группа мутахассислар иш олиб боришяпти. Улар чиқиндилардан тайёрланадиган янги буюмларнинг лойиҳаларини ишлашади. Бу чизмалар техник кенгашда тасдиқлангач ялпи ишлаб чиқаришга қўйилади. Буюмнинг савдо ташкилотларига ўтишига қараб туриб, ишлаб чиқариш ҳажми ҳам ошириб борилаверади. Коллектив ҳозир чиқинди маҳсулотлардан кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришнинг янгидан-янги резервларини излаяпти.

Бирлашма 1985 йилда хом ашёдан, материаллар ва ёқилғи-энергетика ресурсларидан самарали фойдаланиш бўйича Бутуниттифоқ кўригида юксак натижаларга эришганлиги учун ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети ва СССР Госснабининг дипломи билан тақдирланган эди. 1986 йилнинг биринчи ярми натижалари бўйича ҳам Бутуниттифоқ мусобақаси ғолиби бўлди.

Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси дастлабки маҳсулотини 1974 йилда ишлаб чиқарган эди. Ўша пайтда бу ерда трюмо, китоб шкафи тайёрланганди. Шундан кейинги даврда корхона бир маромда ишламади. Планларни дам бажариб, дам бажаролмай келди. Бу эса ҳеч сўзсиз корхонанинг молия-иқтисодий аҳволида ўз аксини топди. Ишчи ва инженер-техник ходимларнинг қўнимсизлиги кучайди.

ТЕЖАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯ АСОСИДА

1984 йилнинг охирида бирлашмада раҳбарлар ўзгарди. Янги маъмурият дастлабки фаолиятини ускуналарнинг тўла қувватда ишлашини таъминлашдан бошлади. Шу мақсадда ремонтчилар ишбай усулида ишлашга ўтказилди. Ҳар бир бригадада механик штати жорий этилди. У бригадада меҳнат қилаётган участкадаги ускуналарнинг созлиги учун жавобгар қилиб қўйилди.

Ишлаб чиқаришнинг бутун занжирида технологияга риоя қилиниши таъминланди. Ишчиларнинг касб малакаси оширилди. Меҳнатни ташкил этишнинг бригада усули кенг жорий қилинди. Бу ўз навбатида ишчилар ўртасида ўзаро назоратни кучайтирди, ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик муҳитини юзага келтирди.

Ишлаб чиқаришни ташкил этишда ҳам баъзи бир ўзгаришлар қилинди. Масалан, бир-бири билан боғлиқ бўлган 4 ва 7-цехлар бирлаштирилганлиги, айрим участкалар йириклаштирилганлиги маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини берди. Мебелларнинг бир қатор деталларини ўхшаш қилиб тайёрлашга ўтиш эса меҳнат унумдорлигини ўстириш учун шароит яратди.

Шундан кейин буюмлар ассортиментини ўзгартиришга киришилди. Шу мақсадда корхонанинг мол ўтказиш бўлими қошида харидорлар талабини ўрганиш сектори ташкил этилди. Республика мебель корхоналарида ягона бўлган бу сектор ходимлари турли регионларда бўлиб, қаерда қандай буюмга талаб юқори эканлигини аниқлайдилар. Масалан, корхонанинг «Улбинка» мебель наборига Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида талаб катталиги маълум бўлди. Бухорода кийим шкафи, идиш-товоқ шкафи ва трюмони севиб харид қилишади. Фарғонада эса диван ва тахта кроватга талаб юқори. Ҳатто шу нарса маълум бўлдики, Тошкент шаҳрининг Навоий кўчасидаги мебель магазинига кирадиган харидорлар билан «Октябрь» бозоридаги мебель магазини харидорлари талаби ўртасида фарқ бор экан. Бирида харидорларни кўпроқ арзон мебеллар қизиқтирса, иккинчисида нархи қимматроқ бўлса ҳам замонавий мебеллар олишни исташади.

Шундай қилиб, ҳар бир савдо ташкилотининг талаби ўрганиб чиқилди ва улар йиллик шартномаларда ўз аксини топди. Бу тадбир товар оборотини ошириш, магазинларда туриб қоладиган буюмларни камайтириш имконини берди. Ҳозир бирлашма фақат буюртма асосида маҳсулот етказиб бераяпти. Ўзаро норозиликлар, маҳсулотни қайтариб юбориш ҳоллари кескин камайди.

Бирлашма бундан икки йил бурун ўн икки хил мебель ишлаб чиқарарди. Эндиликда эса буюмлар тури ўн саккиз хилга етди. Булар юмшоқ диванлар, креслолар, стенкалар, кийим ва идиш-товоқ шкафлари, тахта каравотлар, трюмо, журнал столлари ва бошқа буюмлардир. Талабни ўрганувчи сектор бир ярим-икки ой кейинги истиқболни ўйлаб ишлайди. Ишлаб чиқаришда эса сектор маълумотларига қараб буюмлар ассортименти ўзгартириб бориланеради.

Ҳозир шаҳримизнинг кўпгина меҳнат коллективлари ленинградликлардан намуна олиб икки-уч сменали ишга ўтаяпти. Бундан асосий мақсад ускуналардан самарали фойдаланиш, бир сменада тушаётган нагрузкани икки-уч сменага тақсимлаб, буюмлар сифатини ошириш, ишчилар меҳнат шароитини яхшилашдан иборатдир. Бу эса ҳар бир корхонада катта ташкилий-техник тадбирларни амалга оширишни, социал-маиший соҳада бир мунча масалаларни ҳал этишни, одамлардаги кўникмани ўзгартиришни тақозо этади. Сергели мебелсозлари ленинградликлар ташаббусини биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватладилар. Дастлаб иш жойлари аттестациядан ўтказилди. Бирлашма бўйича маънавий ва жисман эскириб қолган 22 та станок, машина ва аппарат цехлардан чиқариб ташланди. Уларнинг ўрнига бешта янги автомат линия, ўнта станок ва машина, турли хил ностандарт ускуналар ўрнатилди. Ностандарт ускуналарнинг асосий қисмини завод рационализаторлари ва ихтирочилари ремонт-механика цехида тайёрлашди.

Кечки сменада ишлайдиган ишчиларнинг овқатланиши, уларга транспорт хизмати кўрсатиш масалалари ҳам ижобий ҳал этилди.

Мана бир ярим ойдирки, коллектив икки сменада ишлаяпти. Ҳозир сменали коэффициент 1,84 ни ташкил этмоқда.

Бирлашмада йил бошидан бери 26.107 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу маҳсулотнинг 557 минг сўмлиги планга қўшимча реализация қилинди. 38 процентдан ортиқ маҳсулот давлат Сифат белгиси билан тайёрланмоқда. Бу тармоқдаги юқори кўрсаткичдир. Бирлашманинг юмшоқ мебеллар фабрикаси коллективи эса барча маҳсулотини фахрли беш қиррали белги билан тайёрламоқда.

Шу йилнинг ўзида корхона маҳсулотлари икки марта республика давлат стандартлари бошқармаси ходимлари томонидан текширилди. Бу текширувларда коллектив маҳсулот тайёрлашда стандарт талабларига асосан риоя қилаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Шу билан бирга бу борадаги айрим нуқсонлар ҳам таъкидланди.

— Ҳозир республикамиздаги 30 дан ортиқ корхонада давлат қабули жорий этилди, — дейди биз билан суҳбатда Яков Михайлович. — Эртадир-кечдир бу тадбир бизда ҳам амалга оширилади. Шунинг учун биз бу ишга ҳозирдан тайёргарлик кўраяпмиз. Техника контроли бўлими ходимларининг масъулияти ошириляпти. Цехлардаги ишчилар ўртасида ўзаро назорат кучайтириляпти.

Январь ойида репитиция тариқасида корхонада стандарт талабларига риоя қилиниши бир ой текширилади. Кейин аниқланган нуқсонларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар белгиланади.

Дарҳақиқат, ҳозир ўз маркаси шарафи, обрў-эътибори учун қайғурадиган ҳар бир меҳнат коллективида бундан бошқача йўл тутиш мумкин эмас. Бугунги кунда партия ва ҳукуматимиз КПСС XXVII съезди қарорлари талабларидан келиб чиқиб, сифат ва самарадорлик масаласини энг муҳим вазифа қилиб қўймоқда. Бу вазифанинг ҳал этилишига муносиб ҳисса қўшиш ҳар бир виждонли ишчи, инженер-техник ходимнинг муҳим бурчидир.

А. ЭГАМНАЗАРОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

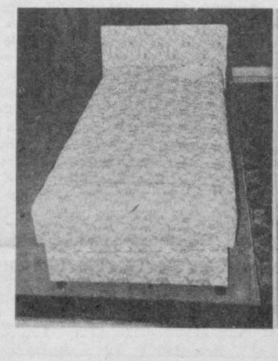

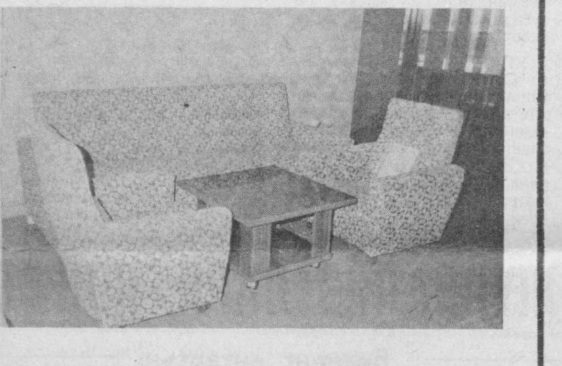

СУРАТЛАРДА: бирлашмада ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун давом этаётган мусобақада Қаюм Абдураҳмонов бошлиқ мебель йиғувчилар бригадаси пешқадамлик қилаяпти.

Ушбу суратда бригада аъзоларидан бир группасини кўриб турибсиз; иккинчи суратда эса бирлашмада тайёрланаётган давлат Сифат белгиси бўлган мебеллардан намуналар.

Х. Мирзакаримов фотолари.

Квартиралар ремонти учун

Тошкент лак-бўёқ заводида кейинги пайтда янги сув-эмульцияли «ВДВА—294» бўёғи ва «Г—117» лаки ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу маҳсулотлар илгаригиларидан анча юқори сифатлилиги билан фарқ қилади. Масалан, сув-эмульцияли «ВДВА—294» бўёғи билан ваннахона ва ошхонанинг тез нам бўладиган деворларини бўяса яхши натижа беради.

Ҳозир корхона коллективи жами 40 хилдан ортиқ маҳсулот тайёрлаяпти. Бу маҳсулотнинг 50 процентдан ортиғи республикамиздан ташқаридаги буюртмачиларга жўнатиляпти. Завод ўз маҳсулотининг бир қисмини чет элга ҳам жўнатмоқда. Корхонанинг чет элдаги буюртмачилари орасида Вьетнам Социалистик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси каби мамлакатлар бор. Бу йил завод чет эллик буюртмачиларга жами 35 тоннадан ортиқ маҳсулот етказиб беради.

ЮТУҚЛАР ЧЕГАРА ЭМАС

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида умумхалқ социалистик мусобақасини ҳар томонлама кенг қулоч ёйдириш лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Бу ҳужжат талабларига биноан республикамизнинг барча корхоналарида социалистик мусобақанинг янгидан-янги формалари яратилиб, амалда кенг татбиқ этиляпти. Халқнинг кенг истеъмол буюмларига бўлган талабини тобора тўлароқ қондириш, ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини ўстириб, маҳсулот сифатини яхшилаш, исрофгарчиликка йўл қўймаслик — булар меҳнат коллективларидаги бугунги мусобақанинг бош мақсадидир. Бу борада Тошкентдаги кенг истеъмол буюмлари фабрикасида ҳам қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Фабрикада цехлар, бригадалараро ҳамда ишчилар ўртасида ўзаро мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Бу мусобақаларга ҳар ўн кунлик ва ҳар ой охирида якун ясалиб, ғолиблар аниқланмоқда. Мусобақа илғорларига кўчма Қизил байроқ, пул мукофоти берилмоқда. Уларни рағбатлантиришда моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг бошқа усулларидан ҳам фойдаланилмоқда.

Абдукарим Жалилов бошлиқ миллий пойафзал цехи уч кварталдан буён кетма-кет мусобақа ғолиби бўлмоқда. Цех коллективи ўн ой мобайнида пландаги 330 минг сўмлик ўрнига 479 минг 400 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Ноябрь ойида ҳам барча топшириқлар ортиғи билан адо этилди. Масалан, маҳсулот ишлаб чиқариш плани 104 процент бажарилди . Маҳсулот таннархи 0,5 процентга арзонлаштирилди. Меҳнат унумдорлиги планга нисбатан бир процент ўсди. Буюмларнинг асосий қисми биринчи сортга қабул қилинди.

Цехда ишчилар ўртасидаги мусобақада Х. Ҳикматуллаев, М. Усмонова, Н. Толипова, М. Тешабоева, З. Ҳикматуллаев, А. Нуъмонов каби илғорлар пешқадамлик қилишяпти. Корхона касаба союз комитети меҳнатда намуна кўрсатганликлари учун бу илғорларга алоҳида пул мукофоти ажратди.

Цех коллективи ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йилида катта вазифаларни режалаштиряпти. Келаси йилда бу ерда меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, қувватлардан самарали фойдаланиш эвазига тайёрланаётган пойафзаллар қарийб бир ярим баравар кўпайтирилади ёки 64 минг жуфтга етказилади. Ҳозир бу ерда шу мақсадда ташкилий-техник тадбирлар амалга оширилаяпти.

Абдукарим Жалиловнинг бу цехга бошлиқ этиб тайинланганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Илгари ишлаб чиқариш топшириқларини базўр бажариб келган цех кейинги пайтда қандай қилиб пешқадамлар сафига ўтиб олди? Коллектив ютуқларининг сири нимада? Биз Абдукарим акадан шу ҳақда гапириб беришни илтимос қилдик.

— Ютуқларимизга асосан иш вақтидан унумли фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишчиларимизни тез ва соз меҳнат қилиши учун барча шароитларни яратиб бериш орқали муваффақ бўлаяпмиз, — деди у. — Бизда меҳнат қилаётганларнинг асосий қисмини ёшлар ташкил этади. Биз бу ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтиряпмиз, уларнинг касб маҳоратини оширишга алоҳида эътибор беряпмиз. Цехда мураббийчилик ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда.

Коллективда ташкил этилган мусобақанинг ошкоралигини таъминлаш мақсадида деворий газета ташкил этдик. Унда ишчиларимиз ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш, бракнинг олдини олиш бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини билдирадилар. Ишлаб чиқаришни намунали йўлга қўйишда касаба союз ташкилотчилари, халқ назоратчилари ҳамда бригадирларнинг роли ҳам ошириляпти.

Меҳнатни ташкил этишга эътибор кучайтирилаётганлиги инсон омили ролини оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Ишчилар қулай имкониятлардан самарали фойдаланиб, меҳнат суръатини тобора оширмоқдалар.

— Бизга загатовкалар ўз вақтида етказилиб беріляпти, — дейди цехнинг илғор тикувчиси Нафиса Толипова. Бундан ташқари машина-ускуналаримиз ҳам ҳамиша яхши созланаяпти. Биз бир минутни ҳам беҳуда ўтказмай юқори сифатли маҳсулот тайёрлаяпмиз.

Дарҳақиқат, цехнинг кўплаб илғор ишчилари корхона маъмурияти кўрсатаётган ғамхўрликларга жавобан меҳнат ғайратини ошириб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини икки йиллик топшириқни бажариш билан кутиб олиш учун курашяпти. Коллектив беш йилликнинг келгуси йилларида янги марраларни эгаллаш учун дадил интиляпти,

К. МАЖИДОВА,
ТошДУ студенти.

ЖАМИЯТ ВА ҚОНУН

Меҳнатсиз даромадларга—йўл йўқ!

ЧУЧВАРАНИ ХОМ САНАГАНЛАР...

Ҳалол меҳнат инсонни улуғлайди. Аммо нафсга ҳирс қўйиб, нопоклик билан топилган «бир ҳаром луқма» кишига катта ташвиш келтиради. Бобомиз Алишер Навоий «Нафс қомиғи изтироб этма, ўзни-ю мулкни хароб этма», деганларида нечоғлик ҳақ эдилар.

Ҳаётимиз тобора фаровонлашган ва ойдинлашган сари ярамас иллатлар кўзга яққолроқ ташланмоқда. Шундай «оммалашган яра»лардан бири бу — чайқовчилик, олибсотарликдир. Бу иллат меҳнатсиз даромад орттиришнинг энг осон йўли бўлгани учун айрим кимсалар халқ тили билан айтганда, чучварани хом санаб, шу қинғир кўчадан насиба изламоқдалар.

Ҳаётда оғирнинг усти ва енгилнинг таги билан юрувчи бундай шахслар билмайдики, ҳамма нарсанинг охири, поёни бор. Бошлари тақ этиб урилгандагина уларнинг кўзлари мошдек очилади. Аммо начора, кеч бўлади..

Октябрь районидаги Мароиф кўчасида истиқомат қилувчи Муҳайё Исаева ҳеч қаерда ишламай, мўмай пул ишламоқчи бўлган. Ваҳоланки, у айни куч-қувватга тўлган — 24 ёшда. Завод, фабрикада ишлаб, фойдали меҳнат билан шуғулланиш ўрнига, у ўзига чайқовчиликни эп кўрган. Навоий проспектида битта болалар комплектини оширма нархи билан 25 сўмга, аёллар кольготкасини 10 сўмга, эркаклар кўйлагини 26 сўмга пуллаётганида милиция қўлига тушган. «Қопчиғи» титкилаб кўрилганда, ундан жами 18 дона болалар комплекти, 17 жуфт аёллар кольготкаси, 2 дона эркаклар кўйлаги чиқди. Чайқовчи аёл бу ноёб молларини пуллаб, тахминан 209 сўм фойда кўрмоқчи бўлган. Қаранг, бир кунда шунча сўм фойда. Ҳолбуки, оддий ишчи бу пулни топиш учун корхонада бир ой тер тўкади.

— Қаердан олгансиз буларни, — сўраймиз М. Исаевадан.

— Собир Раҳимов районида жойлашган «Тошкент» фирмасининг 4-магазинидан, — дея пиқиллаб йиғлайди у пушаймон бўлиб.

— Неча пулдан олгансиз?

— Давлат нархи 15 сўм турадиган болалар комплектини 17 сўмдан, 1 жуфти 5 сўм бўлган аёллар кольготкасини 7 сўмдан олгандим...

Мана сизга меҳнатсиз даромад. Ҳеч бели оғримай сотувчи ҳам, чайқовчи ҳам мўмай пул топмоқчи. 4-магазиннинг трикотаж бўлими сотувчиси Дилбар Сатторова иш бундай чаппасига айланади деб, ҳеч ўйламаган бўлса керак. Лекин қилмиш-қидирмиш деганларидек, у ҳам магазин омборидан 5 дона болалар комплектини ва 6 дона аёллар кольготкасини пинҳона сотиб, 15 сўм фойда кўраётганида тумшуғидан илинди. Омбор текширилганда, 3396 сўмлик товар яшириб қўйилгани аниқланди.

«Балиқ бошидан сасийди» деганларидек, чайқовчиликнинг илдизи ҳам магазин ёки базадан бошланиши аниқ. Бизнингча, энг аввало мана шу участкаларда қатъий тартиб-интизом ўрнатиш зарур. Бу ҳақда шаҳар савдо Бош бошқармаси раҳбарлари жиддий бош қотиришлари керак.

...«Октябрь» колхоз бозори. Кўпгина чайқовчилар шу ерга «ин» қуриб олишган. Яқинда уларнинг бир группаси қўлга тушди. Жумладан, ҳеч қаерда ишламайдиган Зуҳра Саъдуллаева бир кийимлик трикотин материалини 95 сўмга пуллаётганда қўлга тушди. Жиноий жавобгарликка тортилиб, 400 сўм жарима солинди. Аммо 50 ёшли бу аёл бундан тегишли хулоса чиқариб олмади. У давлат нархида ҳар бир метри 33 сўм бўлган 2 кийимлик трикотинни 170 сўмга чайқаётганида яна ходимларимизга дуч келди. Текшириш пайтида унинг «қўйни»дан икки кийимлик «велюр» материали чиқди..... Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Ана шундай инсон деган номга доғ тушираётганларга яна бир бор эслатамиз: чучварани хом санаманг. Қинғир ишнинг, албатта, чуви чиқмай иложи йўқ.

Б. СИДДИҚОВ,
Октябрь район ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция майори.

ИШ ВАҚТИДАН ТАШҚАРИ ИШЛАНСА

Биз комбинатда ишлаймиз. Маъмурият гоҳида ишдан кейин қолиб айрим ишларни бажариб беришимизни сўрайди. Яқинда шу масалада тортишиб қолдик. Шуни очиқ қилиб олмоқчимиз. Бунда бизга ёрдам берсангиз. Саволимиз шундай: ишдан кейин ишлаш муддати йилига неча соатни ташкил қилиши керак! Умуман ишдан кейин қандай ҳолларда меҳнатга жалб қилинишини чуқурроқ билмоқчи эдик.

Х. ХОЛМАТОВ, А. ВОҲИДОВ ва бошқалар.

— Маълумки, иш вақтидан ташқари бажариладиган ишлар — ишчи ёки хизматчиларнинг белгиланган иш вақти муддатидан ортиқча ишлаши, демакдир. Белгиланган иш вақти муддати деганда, ҳам қонун билан, ҳам қонунларга мувофиқ қилиб корхоналар, муассасаларнинг ички меҳнат тартиби қоидалари ёки сменалар графиклари билан белгиланган иш вақти муддати тушунилади (Ўзбекистон ССР Меҳнат қонунлари Кодекси, 56, 89-моддалар).

Иш куни нормаланмаган шахслар томонидан касаллиги, командировкадалиги ва шу каби сабаблар туфайли вақтинча ишда бўлмаган ходимлар ўрнидаги врачлар ва ўрта медицина ходимлари томонидан ва қонунларда бевосита кўзда тутилган бошқа ҳолларда иш вақтининг белгиланган муддатидан ортиқ ишлаш истисно тариқасида иш вақтидан ташқари бажариладиган ишлар деб ҳисобланмайди ва бошқа тартибда компенсация қилинади.

Одатда иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга йўл қўйилмайди. СССРда иш вақтидан ташқари бажариладиган ишлар қонунлар билан чекланганлиги ишчи ва хизматчилар меҳнат муддатининг белгилаб қўйилган нормаларига риоя этишнинг муҳим гарантияси бўлиб хизмат қилади. Меҳнат қонунлари иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларни чеклаб, бундай ишлашга рухсат этиш мумкин бўлган асосларнинг батафсил рўйхатини белгилаб беради.

Ўзбекистон ССР Меҳнат қонунлари Кодексининг 66-моддасига асосан алоҳида ҳолларда, жумладан, мамлакат мудофааси учун зарур ишларни бажариш, ижтимоий ёки табиий офат ва ишлаб чиқариш авариясининг олдини олиш ёхуд уларнинг оқибатларини дарҳол бартараф этиш учун, сув ва газ таъминоти, иситиш, ёритиш, канализация, транспорт ва алоқа воситалари тўғри ишлаб туришини бузадиган тасодифий ёки кутилмаган вазиятларнинг олдини олиш учун башарти бошланган иш ишлаб чиқаришнинг техник шароитларига кўра кутилмаган ёки тасодифан ҳолда тўхтаб қолганлиги натижасида нормал иш вақтида тамомланмай, шу туфайли давлат ёки жамоат мулки нобуд бўлса ёки бузилса, иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга йўл қўйилади. Бинобарин, юқорида кўрсатилган асослар бўлмаганда, масалан, ишлаб чиқариш планини бажариш учун иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга йўл қўйилмайди.

Иш вақтидан ташқари бажариладиган ишлар учун, албатта, касаба союз комитетининг олдиндан рухсати бўлиши зарур. Бир ишчи ёки хизматчининг иш вақтидан ташқари бажарадиган ишлар муддати йилига 120 соатдан ва сурункасига икки кун давомида тўрт соатдан ошмаслиги лозим.

Иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга ҳомиладор, эмизикли ва 1 ёшгача боласи бор аёлларни, 18 ёшга етмаган шахсларни, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда умумий таълим мактаблари ва ҳунар-техника билим юртларида (ўқиш кунлари) қонунларда кўзда тутилган бошқа категориядаги ходимларни жалб этиш ман қилинади.

1 ёшдан 8 ёшгача боласи бор аёллар ва инвалидлар ўз розиликлари билангина иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга жалб этилишлари мумкин, лекин инвалидларга бундай иш медицина тавсиялари билан тақиқланмаган бўлиши лозим.

Ҳар бир ходим томонидан ва умуман корхона доирасида бажарилган бундай ишларни ҳисобга олиш юзасидан махсус тартиб, шунингдек, улар ҳақида давлат ҳисобот ҳужжати мавжуд. Иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларни отгул (муддатдан, вақтдан ортиқ ишлагани учун дам бериш) билан компенсация қилиш мумкин эмас.

Қонуний асослар бўлмай туриб ёки белгиланган тартибни бузган ҳолда иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга йўл қўйган айбдорлар жавобгарликка тортиладилар.

А. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг штатсиз ҳуқуқ инспектори.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БРЮССЕЛЬ. Бугун бу ерда Европа Иқтисодий Ҳамжамияти министрлар кенгашининг илмий тадқиқотлар билан шуғулланувчи министрлар иштирокидаги сессияси сурункасига 20 соат давом этгач, эрталабга яқин ўз ишини натижасиз тамомлади. Ҳамжамиятдаги шериклар чуқур зиддиятлар мавжудлиги сабабли Европа Иқтисодий Ҳамжамиятига аъзо бўлган мамлакатларда 1987—1991 йилларда тадқиқот ишлари ўтказиш программасига тааллуқли қарорлар қабул қила олмадилар. Мазкур программани рўёбга чиқариш учун молиявий маблағлар ажратиш тўғрисидаги масала муҳокама қилиниши муносабати билан асосий келишмовчиликлар пайдо бўлди. Ҳамжамиятнинг ана шу мақсадларга сарфланадиган харажатлари қисқартилишини ёқлаб чиққан Франция, ГФР, ва Буюк Британия тутган позиция туфайли музокаралар боши берк кўчага кириб қолди.

КОБУЛ. Афғонистоннинг Пактия вилоятида Пуштун қабилалари революцион ҳокимиятни қўллаб-қувватлаш юзасидан жирға ўтказдилар. Пуштунларнинг вакиллари мамлакатдаги вазиятни барқарорлаштириш жараёнига кўмаклашишга, босмачилар вилоят территориясига суқилиб киришига қарши қатъий кураш олиб боришга азму-қарор берганликларини айтдилар. Жирға Покистонга бориб қолган афғонларни ватанга қайтишга даъват этди.

Пуштунлар яшайдиган кўпгина қишлоқларда халқ лашкарлари отрядлари тузилиб, минглаб жангчилар босмачилардан ўз уйлари ва экинзорларини қўриқламоқдалар. Алишер, Лакан, Хайо, Дархайл, Матун ва бошқа районларда маҳаллий аҳоли соқчилик қилаётган постлар ташкил этилди. Қабила лашкарлари билан Афғонистон армияси жангчиларининг ҳамкорлиги туфайли босмачилар аҳоли пунктларига ошкора ҳужум қилолмаяптилар ва йўлларни тўсмаяптилар.

ГАВАНА. Ўтган йилнинг 9 декабрида бошқа юрак ўрнатилган 39 яшар кубалик Хорхе Эрнандес Оканья қайта дунёга келган куннинг бир йиллигини нишонлади. Бу Гаванадаги ака-ука Амеихейрас номли хирургия марказида хирург Ноэль Гонсалес раҳбарлигидаги бир гуруҳ кардиологлар юракни кўчириб ўтказиш юзасидан Кубада қилган биринчи муваффақиятли операция бўлган эди. Ҳозирги вақтда Эрнандес Оканьянинг аҳволи қониқарли. У нормал кун кечирмоқда, ҳатто илгариги иш жойига — Куба пойтахтидаги тамаки фабрикаларидан бирига ишга келди. Шундан кейин яна 19 нафар бемор шундай операция қилинди.

КАЛЕЙДОСКОП

МАККАЖУХОРИДАН ҲАМ ҚИММАТ

Экинзорларга катта зарар келтираётган чигирткалар тўдаси Жанубий-шарқий Осиё мамлакатлари учун ҳақиқий кушанда бўлмоқда. Зараркунандаларнинг босқинчилигига қарши қандай курашиш керак? Таиландлик икки нафар студент бу саволга ўзига хос усулда жавоб беришди. Беш минут мобайнида бир килограммдан қовурилган чигирткаларни тановул қилишиб, улар «Чигирткаларга қарши кураш ҳафталиги» доирасида ўтказилган конкурсда ғолиб чиқишди.

Бир килограмм бу зараркунанда бир килограмм маккажўхорига қараганда саккиз баравар қиммат. Шунинг учун «Чигирткаларни тановул қилинг» шиори компанияси ташаббускорлари кушандаларга қарши бу кураш услуби заҳарли химиявий моддалардан кўра самарали, деб ҳисоблашмоқда.

Шанба оқшоми

Ҳикматли гаплар

ЯХШИ ФАЗИЛАТЛАР

◆ Ватанни севсанг камол топиб, элингга бахт-саодат эшикларини очасан.
◆ Она юртинг омон бўлса, ранги-рўйинг сомон бўлмас.
◆ Элини эъзозлаган — шарафга эришади.
◆ Яхшилик — тоза юракда туғилади.
◆ Яхшиликнинг кўпи яхши — бири бўлмаса, бири қолади.
◆ Яхши дўст топаман десанг, дўстга содиқ бўл.
Қирпичоқ бўлса улар — оила вайронадир.
◆ Дўстлик ошим—тузлик ошим,
Дўстсиз юрсам оғрир бошим.
◆ Илм ўқиган бошқа, ҳаётни уққан бошқа.
◆ Яхши қиз — она бахти,
Яхши ўғил — ота тахти.
◆ Ёшлик — умрнинг гули, уни қадрлаш керак.
◆ Оталар ўйлаб сўзлайди, ҳам узоқни кўзлайди.

Шифокор Абдураҳим УМАРОВ тайёрлаган.

КЎЙЛАКЧА...

Қатра

Ноилахон уй-рўзғор ишларидан бироз қўли бўшади шекилли, тикув машинасини хонтахта устига базўр қўйди-да, кечагина қизчаси Наргизага бичиб қўйган кўйлакчани битириб қўйиш учун ишга киришди. Шу пайт уйга кириб келган Наргиза:

— Ойижон, бу кўйлак менга-а, туғилган куним кияман-а?—дея ойижонисининг ёнига чўкка тушди.

— Ҳа, албатта туғилган кунинг киясан, қалай, чиройли чиқяптими, она қизим?

Наргиза негадир жимиб қолганди... Унинг шу топда жажжи хаёлига қандайдир ширин орзулар келгандек бўлди. У тикув машинасига тикилиб турганича:

— Ойижон, мен катта бўлсам сизга ўхшаб қўғирчоғимга кўйлак тикаман, ўргатиб қўясиз-а, ойижон?— деди.

— Ҳа, она қизим...

— Ойижон, бу машина энди бизники, а? Бувижоним уни сизга берганлар-а?.. Бувижоним жудаям яхши, оппоқ эдилар,— деди Наргиза бидирлаб.

Ноилахон бирдан тикишдан тўхтаб қизчасининг кўзига тикилиб қолди...

— Қўй Наргиза, ҳадеб гапираверма, бор, кўчада бирпас ўйнаб келгин, бора қол, сен ўйнаб келгунингча кўйлакчангни битириб қўяман.

Наргиза лабини чўччайтирганича чиқиб кетди. «Наҳотки қайтса... Наҳот?» — Ноила бир нуқтага узоқ тикилиб турди-да, бошини машина устига қўйганича ўпкаси тўлиб бирдан йиғлаб юборди:

— Ойижон... Мени кечиринг... Мен тошбағир қизингизни кечиринг... Наҳот... Наҳотки?...

Ноилахон яна уввос солди: «Наҳотки қизимдан қайтса?..»— пичирлади унинг лаблари...

Шу топда бундан роппароса бир йил бурун ўз онаси — Ойниса хола билан бўлиб ўтган воқеа Ноилахоннинг ёдига тушганди. Ўшанда Ойниса хола оғир хаста, деярли ўрнидан турмай шипга тикилганича ётарди. Ноилахон бемор она кўнглига таскин бергудек бирор мулойим сўз айтмай, унинг каравоти ёнида мана шу қўл машинасида қандайдир бир чокни шалдиратиб тика бошлаган эди. Она сўлғин кўзларини қизига қаратди. Лекин Ноилахон онасининг: «Қўй, қизим, шу шақир-шуқуринг менга ёқмаяпти, иложини қилсанг нариги уйга чиқиб қила қол шу ишингни», демоқчилигини пайқамади... Кичкина Наргиза эса бу пайт бувижонисининг оёқ томонига ўтириб олиб қўғирчоғига оро берарди.

— Ойи, шу машинангиз жуда яхши-да. Бошқа ҳеч нарсангизни олмасам ҳам, сиздан кейин мана шуни ўзимга оламанда, қурмағурга жуда ўрганиб қолдим, — деди Ноилахон чокдан кўзини узмай.

Ойниса хола бир тамшанди-ю, Ноилахонга узоқ тикилиб қолди. Шундагина Ноила ўйламай-нетмай оғзидан чиқиб кетган гапига қаттиқ пушаймон қилди. Ўрнидан баъзўр турди-ю, машинани кўтариб уйига чиқиб кетди. Шу пайт Ойниса хола Наргизанинг бошини силаб туриб кўзларидан оқаётган юм-юм кўз ёшларини дока рўмоллари учига артаётган эди.

... Наргиза бир ўйнаб келганда ҳам Ноилахон тикув машинасидан бошини кўтармай йиғлаб ўтирарди.

— Вой ойижон, нега йиғлаяпсиз?.. Нима, қўлингизга нина кириб кетдими?

Ноилахон бошини кўтариб қизчасини бағрига босдию, яна ўксиб йиғлади.

— Йўқ, қизим, йўқ... Нина киргани йўқ... Юрагимга нина санчилгандай бўлди... Эндичи, оппоқ қизим, кўйлакчангни эртага битказиб бераман. Хўпми?

Ноилахон шундай деди-ю, деворда осиғлиқ турган марҳум онажонисининг расмига тикилиб, бутун вужуди билан бир «ух» тортди-да ўрнидан қўзғалди...

Рустам САИДОВ.

Санъатимиз қалдирғочлари

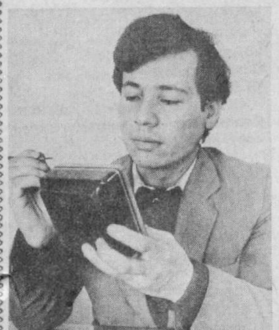

НАФОСАТ

Шарқнинг улуғ мусаввирлари Камолиддин Беҳзод, Мир Али ўз замонида халқнинг ўй-кечинмалари, одат ва анъаналарини шарқ рассомчилигининг ягона услуби— миниатюра санъати орқали ифода этганлар. Бу мусаввирларнинг асарлари ўша даврлардаёқ шуҳрат қозониб, шарқ шеъриятиклассикларининг девонларини безаган. Шарқ тасвирий санъати шунингдек Европанинг улуғ рассомлари ижодига ҳам катта таъсир кўрсатди.

Бугунги кунда ҳам миниатюра санъати ўз қадр-қимматини йўқотган эмас. Республикамизда миниатюра санъатининг ўзига хос мактаби вужудга келмоқда. Бу мактаб намояндаларининг аксарияти ёшлар. Уларга Ўзбекистон ССР халқ рассоми Чингиз Аҳмаров устозлик қилмоқда. Ёш миниатюрачи рассомлар орасида Тойир Болтабоев ҳам ўзининг ифода услубини топаётган, изланаётган рассомлардан. У Тошкентда туғилган. Бенков номидаги республика бадиий билим юртининг безатиш факультетини битирган. Ишлари билан Бутуниттифоқ кўргазмаларида, республика кўргазмаларида мунтазам қатнашиб келади.

СУРАТЛАРДА: рассом Т. Болтабоев; асарларидан намуналар.

М. Нуриддинов фотолари.

Умри боқий дўстлик

Афғонистон Демократик Республикасида яшаётган ўзбекларнинг оғзаки ижодиёти ҳар жиҳатдан халқимизга яқин. Мақоллар, ҳикматли сўзларни кўздан кечирсангиз бунга яна бир карра ишонч ҳосил қиласиз. Қуйида шарқшунос А. Исмоилов тўплаган мақолларни эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз.

МАҚОЛЛАР

⊙ Озуқлик от чарчамас.
⊙ Оғир тошни сув оқизмас.
⊙ Олганда жоним-жоним, берганда чиқади жоним.
⊙ Олинг-олинг деб олдирма.
⊙ Адаб бозорда сотилмас.
⊙ Аччиқ келса — ақл қочар.
⊙ Аввал ўзингдан бошла.
⊙ Иссиғини ўзингга бос — ўтмаса кишига бос.
⊙ Иш иштаҳа очар.
⊙ Иш бор ерда ош бор.
⊙ Ишнинг ўзини билгунча—кўзини бил.
⊙ Бахт бозорда сотилмас.
⊙ Бурунни ёмон деб кесиб бўлмас.
⊙ Бирда леҳоз, иккида леҳоз— учда пиёз.
⊙ Бир йигитга ўн ҳунар ҳам оз.
⊙ Яхшидан боғ қолар — ёмондан доғ.
⊙ Қиш ўчоғи тор болам — тур уйингга бор болам.
⊙ Эл элдан ранг олар — гул гулдан.
⊙ Бошда ақл бўлмаса —жон азобда.
⊙ Минг қарғага — бир кесак.
⊙ Яхши ҳамсоя ҳамсояни бозори, ёмон ҳамсоя ҳамсояни озори.
⊙ Ҳар нарсани нархи бор, бир-биридан фарқи бор.
⊙ Нонни тандур қизиганда ёп.
⊙ Кўрпангга қараб оёғингни узат.
⊙ Меҳмон ризқини еяр.

А. ИСМОИЛОВ тайёрлаган.

Бу фильмни кўрдингизми?

«ТЎЙ АЙБЛАНАДИ»

Александр Довженко номидаги киностудияда яратилган «Тўй айбланади» деган янги бадиий фильм кенг томошабинлар муҳокамасига ҳавола этилди. Картинада ҳар инсон ҳаётида бўладиган тўй муаммолари хусусида фикр юритилади. Бош қаҳрамон футболчи Виктор Максаков образини Каунас драма театрининг ёш актёри Таурас Чижас талқин этган. Бу унинг кинодаги дастлабки ишидир. Шунингдек, экранда Николай Гринько́ни кўрасиз. У шу пайтгача юздан зиёд фильмда суратга тушган бўлиб, улар орасида «Кичик ҳикоя учун сюжет», «Йўқолган экспедиция», «Теҳрон, 43», «Бугдан Вислагача», «Ярослав Мудрий», «Паролни икки киши биларди» каби ажойиб картиналар ҳам бор.

Бундан ташқари фильмда Елена Шилкина, Алексей Серебряков, Борис Галкин, Александр Адабашьян, Лев Борисов сингари актёрлар қатнашадилар. Кинолента ижодкори режиссёр Александр Итигилов томошабинларни тўйларимизга бошқача кўз билан қарашга ундайди. Картинада юз берган фожиа кўпчиликни ўйлантириб қўяди. Ахир унинг замини тўйдан аввалроқ вужудга кела бошлаган эди... Ёшларнинг ота-оналари ва ҳатто уларнинг ўзлари ҳам тўйни дабдабали ўтказишга зўр берадилар, бошқалардан кам бўлмаслик учун тўйга иложи борича кўпроқ меҳмон таклиф қиладилар. Меҳмонларнинг кўпчилиги наинки, бир-бирини, ҳаттоки келин-куёвни ҳам яхши танимаган кишилар эди. Кайф-сафо ҳаддан ошиб, ақл ўтмаслашган бир пайтда безорилар гуруҳи нотаниш меҳмонлар билан чиқишмай қолади. Ўртада жанжал кўтарилади ва бегуноҳ бир йигит қурбон бўлади.

Картина сценарийси Константин Ершов ва Рамиз Фаталиевлар қаламига мансуб. Оператор Александр Яновский. Декорация эскизларини рассом Эдуард Шейкин чизган. Композитор Владимир Бистряков.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

***

СУРАТДА: фильмдан кадр.

Кунлардан бир кун

ҚАРЗ

Машҳур химик Бутлеров студентлик йилларида бир бой узоқ қариндошиникига қарз сўраш учун кирди. Қариндоши врач эди. У бекор ўтирган экан, Бутлеровни текширди. Бутлеровдан эндигина бошланаётган бир неча касаллик топган врач қувониб хитоб қилди:

— Ишончим комилки, сиз медицина фанини бойитасиз!

— Ундай бўлса, менга олдиндан ўн сўм бериб туролмайсизми? — деб сўради Бутлеров.

ҚАЛТИС ҲАЗИЛ

Пруссия қироли Фридрих II бир куни философ Мендельсонни ўзи қатнайдиган тўгаракка таклиф қилди ва унга қалтис ҳазил қилмоқчи бўлди. Карточкасига Мендельсонни «бир эшак» деб ёзиб қўйди ва тагига ўзининг имзосини қўйди.

Мендельсон ёзувни ўқиди ва ўзини босиб бепарво ўтирди. Бу қиролнинг жаҳлини чиқарди ва философга карточкада нималар ёзилганини ўқишни буюрди. Мендельсон ўқиб берди: «Мендельсон бир эшак, Фридрих иккинчи».

АНИҚЛИК

Ёшлигиданоқ аниқликни яхши кўрадиган Эдисондан ўқитувчиси сўради:

— Мустақиллик ҳақидаги деклорацияга қаерда имзо чекилган?

— Менимча энг тагида бўлса керак, — жавоб берди Эдисон, — чунки имзо ҳар доим пастга қўйилади.

О. ФАРМОНОВ тайёрлаган.

Келинг, бир кулишайлик

ХАНДАЛАР

ҚАЙСАР ОТ

Расул Аланникига меҳмон бўлиб келди. Меҳмондорчиликнинг учинчи куни у кетишга отланиб қолди. Кетишидан бир соат олдин отини роса қамчилай бошлади.

— Тил-оғизсиз жониворни нима сабабдан уряпсан,— деди Алан.

— Биласанми, оғайни, сеникига жўнаётганимда икки кўзи совғалар билан тўла хуржунни бу ярамас сира орттирмади-да,— деди Расул ва отни яна савалай кетди.

Алан меҳмоннинг нимага шама қилаётганини тушундида:

— Менга қара, унда отни уришнинг ҳожати йўқ, у модомики хуржунни уйингда орттирмаган экан, меҳмон бўлган жойида ҳам орттирмаслиги табиий,— деди.

ЁЛҒОНЧИ ҚЎШНИ

Маккажўхорини тегирмонга олиб бориш учун Аланга эшак керак бўлиб қолди. Эшагини сўраб қўшниси — Додрижнинг уйига кирди.

— Жоним билан берардим, — деди Додриж. — Ахир сен энг севимли қўшнимсан. У менга насиб қилмади: куни кеча тунда уни бўрилар еб кетибди.

Додрижнинг айёр-ёлғончилигини билувчи Алан оғилга назар ташлади. Қараса эшак боғлоғлиқ турарди.

— Бечора эшак, деди — Алан эшакнинг эгасига қараб. — Яхшиси бўрилар эшакнинг ёлғончи эгасини еб кетишгани маъқул эди.

НИМА ОЛСАМИЙКИН?

— Ижарага мотоциклми, «Москвич»ми қайси бирини олишни билмай турибман, — деди текинхўр Чора.

—Агар имкони бўлса, уятандиша олганинг маъқул, — дея унга маслаҳат берди Алан.

Тўпловчи Т. УНАБОЕВ.

РЕСТОРАНДА

Хўранда официантни чақирди ва деди:

— Мен сиз берган бутербродни еяпман, бироқ ҳали ҳам ёғи чиқмаяпти.

— О, жаноб, бу ажабланарли, қани яна еб кўрингчи.

Хўранда яна бир марта тишлади ва деди:

— Йўқ, ёғи йўқ.

— Ундай бўлса, энди у томоғингиздан ўтиб кетган.

БИР ЖУФТ ТУФЛИ

Сотувчи харидорга бир жуфт туфлини кўрсатиб деди:

— Мана шуни олинг, жаноб умрингизнинг охиригача чидайди. Харидор кулиб жавоб берди:

— Мен бунча тез ўлмоқчи эмасман.

Французчадан Ж. ШОНАЗАРОВА таржимаси.

Бу—қизиқ

Балиқ шўр сув билан сотилади

Франциянинг Риексюр-Белонь шаҳрида ажабтовур бир балиқ дўкони бор. Бу ерда харидорларга балиқлар билан бирга океан суви ҳам қўшиб берилади.

Гап шундаки, дўконга балиқлар ташиб келтирилаётганда улар сузиб юрган океан сувини олиб келиш эсдан чиқарилмайди. Сотувчи Жан Бенуа Обри ўз касбининг ҳадисини олганлардан. У пештахталарга «Океан» ёзуви битилган бир ярим литрли шишаларни тартиб билан териб қўяди. Уларга океан суви тўлдириб қўйилган бўлади.

Дўконда кўзга кўринарли жойга балиқ ва дарёдаги бошқа жониворларни океаннинг шўр сувида пиширилса, улар жуда хуштаъм бўлиши ҳақидаги реклама ҳам осиб қўйилган. Шу сабабли ҳам балиқлар океан суви билан бирга кўплаб харид қилинмоқда.

Пинҳон сақланган мактуб

Жанубий Италиянинг Травиньян қишлоғида етмиш ёшли кампир яшайди. Унинг номига яқинда севгилиси Альбертодан мактуб олинди.

Бундан кампир жуда таажжубда қолди. 73 ёшли умр йўлдоши Альберто чорак аср мобайнида яшаб турган Травиньян қишлоғидан ҳеч қаерга бормаган эди. Шунинг учун у ёшлигида ёзган мактубни севгилиси Марияга юбораолмаганди.

Хат очиб ўқилганда бу мактуб 1942 йилнинг 26 июнида ёзилгани маълум бўлди. Бу орада икки ёш турмуш қуриб, бола-чақали бўлишди. Лекин қизиғи шундаки, бундан 44 йил олдин ёзилган ўша хат қаерда бўлгани, кимларнинг қўлларида сақланганни ҳозирча номаълум.

А. АЛИЕВ тўплаган.

Ҳар тўғрида

⊙ ТОҒ ТУРИЗМИГА БАҒИШЛАНДИ

Кейинги йилларда республикамизда тоғ туризми кенг ривож топмоқда. Тошкент туристлар клуби йўли билан туризмнинг ана шу тури бўйича жойларга қатор «саёҳат»лар уюштирилди.

Марказий Тянь-Шань довонлари ва чўққиларига қилинган саёҳатлар кўпчиликка манзур бўлди. Помир-Олой музликлари бўйлаб саёҳат ҳам қизиқарли бўлди.

Ана шу саёҳатлар асосида ҳужжатли фильмлар яратилган эди. Тоғ туризми секцияси ҳаваскорлари суратга олган бу ленталар яқинда республика «Билимлар уйи»да намойиш қилинди. Ўша куни туристлар клуби билан «Билимлар уйи»нинг ҳамкорликдаги кечаси уюштирилган эди.

⊙ ЭЧКИ СУТИ ТУФАЙЛИ

Сербиялик аёл Эма Бегович умр бўйи асосан эчки сути маҳсулотлари билан овқатланган. Ана шу туфайли ҳеч вақт соғлиғидан шикоят қилмаган. Бу, бир юз ўн тўққиз ёшли пенсионер Югославияда энг кекса аёл ҳисобланади. Ниҳоят у яқинда қариндошларига ҳаётида илк бор тиш докторига бориши зарурлиги ҳақида арз қилиб, ҳайратда қолдирди.

«Тошкент оқшоми» ҳажв дафтаридан

ДУМАЛОҚ ОДАМ

Думалайди думалоқ одам,
Думалайди, тиним
билмайди.

Юзи қайси,
Калласи қайси,
Қорни қайси — ҳеч ким
билмайди.

Бир думалаб овқатта
келар,
Телевизор кўрар думалоқ.

Унинг биққи биқинларида
Ёстиқлари турар думалоқ.
Умр бўйи шундай ўтар у.
Думалайди, чиқмасдан
саси.

Умр бўйи!
Ҳеч ким билмайди—
Қорни қайси, калласи
қайси.

Сирожиддин САИДОВ.

ТУРФА ОЛАМ

БУЛУТЛАР ОҒУШИДАГИ УЙ

Америка Қўшма Штатларида баландлиги 520 метр бўлган осмонўпар уйлар қуриш мўлжалланмоқда. Бу техник жиҳатдан жуда мураккаб вазифа. Чунки бундай бинолар соатига 150 километр тезлик билан эсадиган шамолларнинг хуружига бардош бериши лозим.

Осмонўпар биноларнинг мустаҳкамлигини ошириш ва тебранишининг олдини олиш учун бино деворлари ва полларига диагонал мосламалар ўрнатилади. Янги ечимлардан бири биноларни махсус датчиклар билан жиҳозлашни кўзда тутади. Бу датчиклар бино турғунлигини қайд этиб боради, шакли ёки мустаҳкамлиги ўзгарган ҳолларига диагонал мосламалар командалар беради. Амортизация мақсадида спиннинг ғалтагига ўхшаш механизм билан таъминланланган пўлат арқонлардан фойдаланиш ҳақида таклифлар бор. Мазкур пўлат арқонлар бино деворлари ва ердаги махсус таянч қурилмаларига маҳкамланади.

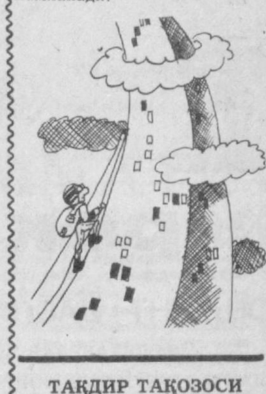

ТАҚДИР ТАҚОЗОСИ

Ғарбий Германиянинг Любек шаҳрида истиқомат қилувчи 52 ёшли Вольфганг Хадефельднинг тўйи репортёрларда катта қизиқиш уйғотди. Вольфганг учинчи марта уйланаётган экан...

Аммо, энг ажабланарлиси шундаки, у учинчи марта кўз очиб кўрган рафиқасига уйланаётган экан. Бундан аввал у икки марта хотинидан расво характери туфайли ажралишган экан. Ёш «келин-куёв»нинг уч нафар қизи бор: улардан иккитаси биринчи никоҳдан, учинчиси иккинчи никоҳдан, деб хабар беради Чехословакиянинг «Недельна правда» газетаси.

ИЛОН ВА ЛАМПОЧКАЛАР

Ҳиндистондаги парранда фермаларидан бирига кириб қолган 120 сантиметр узунликдаги илон адашиб иккита электр лампочкасини ютиб юборибди. Меҳмонга шошилинч медицина ёрдамини кўрсатишга тўғри келди. 45 минут давом этган операциядан сўнг лампочкалар илон қорнидан бус-бутун олинди, миннатдор илон эса ўз халоскорининг бўйнига ўралиб олди.

«Хинду» газетасидан олинган суратларда: юқорида иккита электр лампочкасини ютиб юборган илоннинг рентген сурати; пастда — шикастланмаган лампочкалар.

ҚАҲРИ ҚАТТИҚ ХЎРОЗ

«Эҳтиёт бўлинг, баджаҳл хўроз» эшикдаги ёзув ана шундай деб огоҳлантиради. Агарда бу ҳақиқат бўлмаганида ана шу ёзув муаллифининг топқирлигига жилмайибгина қўйсак бўларди. Аммо 12 товуқдан иборат ўз «ҳарами»га эга бўлган хўрознинг ҳақиқатдан ҳам қаҳри қаттиқ экан. Шу вақтга қадар у товуқларга яқинлашишга журъат этган бир неча кишига тан жароҳатларини етказибди.

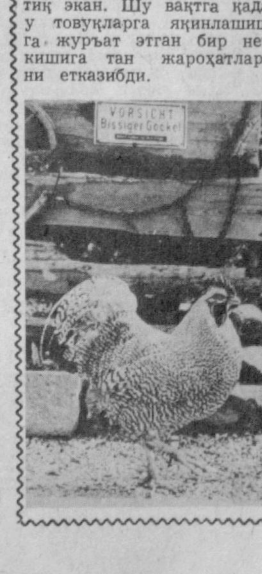

Ҳайвонот оламида

⊙ ТУЯ СУВИНИ ҚАЕҚҚА ЯШИРАДИ?

Жазирама саҳро- чўлларда туя узоқ кунлар сувсиз кеза олишининг сири, ўркачида у сув ғамлаб олишида дейилади. Аслида бундай эмас. Ундаги сув запасининг сири қонидаги махсус оқсил моддаларидадир. Ана шу оқсил моддаларни қуёнларга қуйилганда, улар чанқоқликка анча чидамли бўлганлиги маълум.

⊙ ҲАҚИҚИЙ ЁРДАМЧИ

Кюсю оролида яшовчи япон ветеринар доктори Азунки Уяма клиникасида ажойиб хизматчи пайдо бўлди. Доктор бир неча йил муқаддам етим қолган шимпанзе боласини боқиб олган эди. Чосуке бироз улғайгандан сўнг унинг меҳрибон ва ишончли ёрдамчиси бўлиб қолди. Чосуке касалхонада тозаликни, тартибни назорат қилади, касал ҳайвонларни овқатлантиради, уларни парваришлаб, доктор қабулига кўмаклашади. Айниқса, ҳайвонларга укол қилишда, ҳароратини ўлчашда яхши ёрдам беради, қафасларига кузатиб қўйишни жуда чаққонлик қилиб қойиллатади.

Доктор ўзининг шогирдидан мамнун. Ҳатто «Чосуке ҳайвонларни мендан ҳам яхши билади, улар билан тез тил топа олади», — деб ғурурланади.

⊙ АЭРОПОРТ ЛОЧИНИ

Ҳар куни тонгдан қуёш ботгунга қадар Муҳаммад Бушаба Тунис аэропортида хизмат қилади. У аэропортда ҳаво хавфсизлигини таъминловчи группа хизматчиси. Иши ҳам оддийгина, у «Тюнис эр...» авиакомпаниясида лочинбоқар.

У сариқ кўзли лочини билан аэропорт атрофида қушлар тўдасининг пайдо бўлишига йўл қўймайди. Лочин ҳавода пайдо бўлди дегунча аэропорт ҳаво бўшлиғида бирорта қуш қолмайди. Маҳаллий газетанинг хабар қилишича, Тунис халқаро аэропортида фалокатсиз учишни таъминлашда лочинбоқарнинг хизмати каттадир.

⊙ ТОВУҚЛАРНИ ТУЛКИ ҚЎРИҚЛАЙДИ

Стрижба қишлоғининг деҳқони Иван Никлемов ўрмондан кичкина тулки боласини топиб олганда, келажакда ундан бундай ёрдамчи чиқишини асло тасаввур қилмаганди. Тулки уй ҳайвонлари билан тез тил топишиб кетди. Бироз улғайгандан сўнг меҳрибон хўжайини «хизматига» ўтди. Кечалари тулки хўжайиннинг товуқларини ўзига ўхшаган йиртқичлардан қўриқлаб чиқади.

⊙ ТАКСИЧИЛАР ҲИМОЯЧИСИ

Париж таксичилари сафида хотин-қизлар ҳам меҳнат қила бошладилар. Яқин кунларга қадар тунги қароқчилардан қўрқиб, аёллар такси минишдан воз кечишарди. Энди уларнинг сафи кенгайиб, ҳатто тунлари узоқ, кимсасиз районларга бориб ишлашдан қўрқмайдиган бўлишди. Чунки энди уларнинг ҳимоячилари бор. Ўргатилган итлар шофёр аёллар ёнида ўтириб, пассажирлар хатти-ҳаракатини кузатиб боради.

Русчадан Д. МАҲМУДОВ таржимаси

Янги ичимлик

Янги йил арафасида Тошкент шампань винолари заводида узум ва олма соклари газлаштирилган янги алкоголсиз чанқовбосди «Крюшон», «Золотая осень» ичимликлари ишлаб чиқарила бошланди. Йил охиригача аҳолига ана шундай ичимликлардан 500 минг шиша етказиб берилади.

Коллектив янги хил ичимликни ишлаб чиқариш учун технологик ускуналарни қайта созлашга икки ой вақт сарфлади.

Тошкентликларнинг янги йил дастурхонига яна уч хил коктейл ва беш хил ичимлик тайёрланади. Завод бу янги маҳсулотлар рецептини Бутуниттифоқ озиқ-овқат саноати сиртқи институти (Москва) билан ҳамкорликда ишлаб чиқаряпти. Ичимлик шишаларини безатишга Москванинг «Продоформление» бирлашмаси ёрдам беряпти.

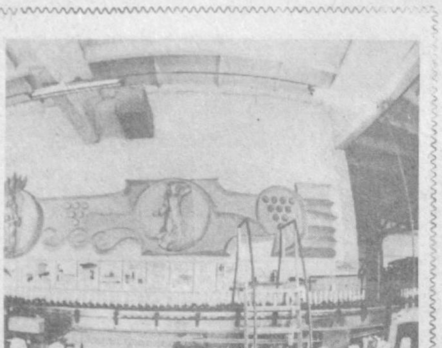

СУРАТЛАРДА: Пештахтада —«Крюшон»: қуйиш линиясининг оператори С. Бондарчук ва завод бош инженери Ғ. Ғуломов.

Р. Нуриддинов. (ЎзТАГ).

Георгий Аъзамов мемориали

Шахмат жабҳасида жавлон уриб турган гроссмейстер Георгий Аъзамовнинг бевақт орамиздан кетиши қадимий ўйин ва шахсан унинг бетакрор ижоди мухлисларини қаттиқ қайғуга солди. Г. Аъзамов эришган муваффақиятлар шахмат шинавандаларига яхши таниш. У оз вақт орасида жаҳоннинг энг сара гроссмейтерлари сафига қўшилган муросасиз шахмат жангчиси сифатида ном қозонган эди.

Бу ерда биз унинг фаолиятидан бир қиррасини эслатиб ўтмоқчимиз. У газетамизда ташкил этилган «Камалак» шахмат клуби Советининг раиси сифатида кўпгина қизиқарли тадбирларга бош-қош бўлди. Чунончи, «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» ва «Вечерняя Алма-Ата» газетхонлари ўртасида дўстлик шахмат матчи уюштириш ташаббускорларидан бири бўлган эди. «Камалак» клубининг уч йил (1983—1986) мобайнида эълон қилинган материаллари Г. Аъзамовнинг ўткир нигоҳидан ўтиб турди, вақти-вақти билан ўзи ҳам фаолиятидан газетхон-мухлисларга ҳисоботлар бериб борди...

Г. Аъзамов ижод ва фаолият салмоғининг ўта таъсирчанлиги республика шахмат жамоатчилигига шунчалик сингиб кетган эдики, бу унинг хотирасини тезроқ абадийлаштиришга ундади. Шу мақсадда йирик Бутуниттифоқ турнири— Г. Аъзамов мемориалини ўтказишга қарор қилинди.

Иттифоқимизнинг бир группа таниқли шахматчилари ҳамкасб дўстлари хотирасига бағишланган биринчи анжуманда қатнашиш истагини билдирдилар. Улар сафида 5 нафар халқаро гроссмейстер, 3 халқаро мастер, 8 таниқли спорт мастери ва 2 кучли спорт мастерлигига номзод бор. 13 шаҳардан 18 вакил ўзаро кураш олиб бормоқда.

Мусобақанинг дастлабки куниданоқ иштирокчилар 10—15 юриш орасида битим тузиладиган, яъни «гроссмейсерча» деб аталадиган мазмунсиз ўйинлар қилмасликка астойдил бел боғлаганликларини намойиш қилдилар.

Биринчи турда Ўзбекистон экс-чемпиони Рашид Зиятдинов новосибирсклик спорт мастери А. Гольдинни жуда чиройли услубда енгган бўлса, бу йилги республика чемпиони Михаил Салтаев ҳисобдан янглишиб, имкониятни бой бериб қўйди Чирчиқлик спорт мастери Сергей Загребельний фрунзелик халқаро мастер Л. Юртаевга қарши ўйинда бир руҳ ортиб кетишига қарамай ғалабани қўлдан чиқариб, дуранг билан кифояланди. Олти учрашув кечиктирилди.

Иккинчи тур республикамиз вакиллари учун муваффақиятли тугади. Эстониялик қобилиятли ёш халқаро мастер Л. Олль Зиятдинов билан учрашиб, анча вақтгача назарий йўллардан борди. Вариантни кучайтирган тошкентлик мастер вақтида қурбонлар бериб, қора шоҳ қароргоҳини нишонга олди. Зарбалар шунчалик аниқ ва кучли эдики, улардан қутулиш чорасини тополмаган Олль 31-юришда таслим бўлди. Бу Рашиднинг устма-уст эришган иккинчи ғалабаси бўлди.

Челябинсклик халқаро гроссcмейстер А. Панченкони енгиш учун М. Салтаевга борйўғи 26 юриш кифоя қилди. Ўзбекистоннинг бир неча бор чемпиони тошкентлик Валерий Логинов ниҳоятда нафис ҳаракатлар кўмагида А. Гольдиннинг қаршилигини енгишга муваффақ бўлди. Тбилисилик халқаро гроссмейстер Г. Зайчик тошкентлик мастерликка номзод А. Тошхўжаевни, новосибирсклик спорт мастери А. Хасин одессалик халқаро гроссмейстер К. Лернерни, С. Загребельний самарқандлик мастерликка номзод А. Барсовни, А. Новиков эса Д. Юртаевни ютиб чиқди. Ленинградлик халқаро мастер А. Ермолинский билан олмаоталик халқаро гроссмейстер Н. Рашковский учрашуви қизғин курашлардан сўнг дуранг натижа берди. Ленинградлик спорт мастери В. Епишин билан кемероволик халқаро гроссмейстер Е. Пигусов ўйини олти соатлик мураккаб курашлардан сўнг кечиктирилди.

Учинчи турда ўйналган тўққизта партиядан учтаси: Пигусов — Ермолинский, Загребельний— Зиятдинов ва Панченко — Юртаев учрашувлари нисбатан тез дуранг билан якунланди. Тошхўжаев билан Хачин беллашуви ҳам унчалик чўзилмаган бўлса-да, кураш тамоман ўзгача хусусият касб этди. Ҳозирги замон мусобақаларида кўп қўлланиладиган сицилианча ҳимояда оқ доналарни сурган Тошкент экс-чемпиони барча кичик сипоҳларни алмаштиришга қаршилик кўрсатмади. Бунинг замирида ажойиб мақсад яширинганлиги кейинчалик ошкор бўлди. Тошхўжаевнинг хамирдан қил суғургандай икки-учта «шарпасиз» ҳаракатлари оқибатида рақиби ночор аҳволда қолганлигини пайқади ва 32-юришда соатни тўхтатиб, мағлуб бўлганлигини билдирди. Гроссмейстер Рашковский ҳам худди шундай услубда, лекин 42-юришда Салтаевни енгди. Қолган ўйинлар кечиктирилди.

Дастлабки уч турдан сўнг тошкентлик спорт мастери Р. Зиятдинов 2,5, харьковлик спорт мастери И. Новиков ва чирчиқлик спорт мастери С. Загребельний 2 тадан очкога эга.

Мусобақа судьялари коллегиясига Валерий Аъзамов бошчилик қилмоқда. Ўйинлар республика шахмат-шашка клубида ҳар куни соат 14 дан 20 гача ўтказилмоқда.

М. МУҲИДДИНОВ,
халқаро арбитр.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/XII да **Бўрон,** 14/XII да **Золушка,** (12.00), **Оловли фаришта** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/XII да **Аризасига кўра,** 14/XII да **Курорт** (12, 19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/XII да **Ёшликда берган кўнгил,** 14/XII да **Паранжи сирлари.**

КИНО

13 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УДДАБУРОН»— **Санъат саройи** (17, 20.00; телефонлар: 44-21-44 , 44-21-34).

«ЭСКИ РУҲДАГИ ҲАЗИЛ» — **Москва** (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.40 да, телефон 33-05-01).

«САМРААТ»— **Чайка** (16.00).

«БУ ПАРИЖДА БЎЛГАН ЭДИ» — **Чайка** (18.30, 21.00).

«ШИКОЯТ» —**Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 58-36-06).

«ШАКТИ»—**Нукус** (16, 1830, 20.45).

«МЕРСЕДЕС»ДАГИ КИШИНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ» — **Восток** (жуфт соатларда. сўнгги сеанс 21.30 да, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (17, 20.00).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (16, 18.30, 21.00).

«ЧИЧЕРИН» — **Искра** (17.15, 20.00; телефон 39-14-59).

«АЛАНГА ИЧРА» —**Лисунов номли** (17, 20.00), **Санъат саройи** (кичик зал, 17.30, 20.30)

«КЕНТАВРЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (жуфт соатларда).

«МАРКАЗИЙ КЎЧАДАН ОРКЕСТР БИЛАН» — **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда).

«АСР ПОЙГАСИ» — **Тинчлик** (тоқ соатларда).

«ЛУИЗИАНА» — **К. Ёрматов номли** (17, 20.00).

14 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УДДАБУРОН»— **Санъат саройи** (11, 14, 17, 20.00; телефонлар: 44-21-44, 44-21-34).

«ЭСКИ РУҲДАГИ ҲАЗИЛ»— **Москва** (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.40 да, телефон 33-05-01).

«САМРААТ»— **Чайка** (11, 16.00).

«БУ ПАРИЖДА БЎЛГАН ЭДИ» — **Чайка** (13.30, 18.30, 21.00).

«ШИКОЯТ»— **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 58-36-06).

«ШАКТИ»— **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

«МЕРСЕДЕС»ДАГИ КИШИНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ»— **Восток** (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30 да, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (11, 14, 17, 20.00).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ»—**Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (11, 13.30 16, 18.30, 21.00).

«ЧИЧЕРИН» — **Искра** (12, 14.30, 17.15, 20.00; телефон 39-14-59).

«АЛАНГА ИЧРА»— **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00), **Санъат саройи** (кичик зал, 12, 14.30, 17.30, 20.30).

«КЕНТАВРЛАР»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (жуфт соатларда).

«МАРКАЗИЙ КЎЧАДАН ОРКЕСТР БИЛАН»— **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда).

«АСР ПОЙГАСИ»— **Тинчлик** (тоқ соатларда).

«ЛУИЗИАНА» — **К. Ёрматов номли** (11, 14, 17, 20.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «АРЛЕКИНО» ЦИРКИ **буффонада-эксцентрик шоуси** (19.30).

реклама • эълонлар • реклама

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

24 ДЕКАБРДАН БОШЛАБ

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

ҚОРБОБО, ҚОРҚИЗ ВА БОШҚА ЭРТАК ҚАҲРАМОНЛАРИ ИШТИРОКИДА

«ЦИРКДА АРЧА»

КАТТА ЭРТАК ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ

Томошалар 24, 25, 26 декабрда соат 12, 14.45, 19.30 да; 27, 28, 29, 30 декабрда соат 10, 12.30, 14.45, 17, 19.30 да; 31 декабрда соат 10, 12.30, 14.45, 17.00 да; 1—11 январь кунлари соат 10.30, 12.30, 14.45, 17, 19.30 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

Коллектив заявкалар қабул қилинмоқда.

Қишлоқ жойларидан келган томошабинларга навбатдан ташқари хизмат кўрсатилади.

Касса ҳар куни соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

29 ДЕКАБРДАН 10 ЯНВАРГАЧА
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
ҚОРБОБО, ҚОРҚИЗ ВА ЎРГАТИЛГАН ҲАЙВОНЛАР ИШТИРОКИДА

«Сеҳрли орол сирлари»

АФСОНАВИЙ ЭРТАК ТОМОШАЛАРИ

САҲНАЛАШТИРУВЧИЛАР — УКРАИНА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИ.

Томошалар: 29, 31 декабрда 13.00 да; 30 декабрда 11, 13, 15.00 да; 1 январда 15.00 да; 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 январда 11, 13, 15.00 да бошланади.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт саройи кассаларида сотилади.

Кассалар ҳар куни соат 14 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31— касса; 46-68-77, 46-07-53— администратор.

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

Озиқ-овқат моллари кичик сотувчиларини тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК,
контролёр-кассирларини тайёрлайдиган
6 ОЙЛИК

ҚУРСЛАРГА

Қабул эълон қилади

8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 16 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ТОШКЕНТЛИК ҚИЗЛАР ИМТИҲОНСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқувчиларга ҳар ойда 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Бир вақтнинг ўзида ўқувчилар кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишлари мумкин.

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИНИ ТУГАТГАНЛАР ЙИРИК МАГАЗИНЛАРГА ЙЎЛЛАНМА БИЛАН ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР ҲАМДА УЛАРГА САВДО ТЕХНИКУМИНИНГ КЕЧКИ БЎЛИМИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 24, 26, 10-трамвайлар, 2, 3, 22, 80, 161, 32-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати).

Справкалар олиш учун телефон 55-75-15.

ЎЗБЕКИСТОН ПАТЕНТШУНОСЛИК ЖАМОАТЧИЛИК ИНСТИТУТИ ҚОШИДА

Техника ижодиёти методлари факультети

ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Таълим формаси — кечки.

Ўқиш муддати — 1 йил.

Факультетга янги техникани ишлаб чиқаётганлар, илмий ва инженер-техник ходимлар, ижодиётга лаёқати бўлган ихтирочилар ва рационализаторлар қабул қилинадилар.

Ҳужжатлар— 20 декабргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: 700047, Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48-уй. Телефон 33-90-89.

ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ

ЖАМОАТ БИНОЛАРИДА

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАЛАРИНИ ЎРНАТИШДА ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Мактаблар, коммунал бинолар, маданият саройлари, театрлар, кинотеатрлар ва бошқа ташкилотларда янги йил арчаларини ўрнатишда ўт чиқишига қарши хавфсизлик чораларини таъминлайдиган масъулиятли кишилар ана шу муассасаларнинг раҳбарлари ҳисобланадилар.

Оммавий тадбирлар ўтказиладиган вақтда навбатчи ўқитувчилар, синф раҳбарлари ёки тарбиячилар болалар ёнида бўлишлари лозим. Ёнғин чиқишининг олдини олиш мақсадида ана шу кишилар ўт чиқиш хавфсизлигининг олдини олиш ва болаларни бинолардан эвакуация қилиш қоидалари тўғрисида олдиндан тушунтирилган бўлишлари керак. Янги йил арча байрамларини ўтказишга масъулиятли бўлган кишилар оммавий тадбирлар бошланмасдан олдин бинонинг ҳамма хоналарини кўриб чиқишлари, чиқиладиган эҳтиёт йўлларини кўриб чиққанларидан кейин ўт чиқишининг олдини олиш тадбирлари кўрилганлиги ва бино ўт ўчиришда ишлатиладиган дастлабки зарур воситалар билан таъминланганлигига тўла ишонч ҳосил қилгач, сўнг томоша бошланишига ижозат беришлари мумкин.

Клублар, қизил бурчаклар ва шунга ўхшаш биноларда Янги йил тантаналарини ўтказиш пайтида чекиш, залнинг ўтиш жойларига стуллар қўйиш, эвакуацион чиқиш йўлларидаги эшикни қулфлаб қўйиш, бино деразаларини мустаҳкамлаб беркитиш, бинолар ичига нормадагидан ортиқ одамларнинг тўпланишига йўл қўйиш, деразаларни металл решетка билан тўсиш

МАН ҚИЛИНАДИ

Янги йил арча байрамларида ўт чиқиш хавфсизлигига масъулиятли бўлган кишилар янги йил арчаларини ўрнатиш пайтида ўтказиладиган арча байрамининг куни ва соати тўғрисида Давлат ўт ўчириш назоратининг бўлинмасига хабар беришга мажбурдирлар. Давлат ўт ўчириш назоратининг рухсатисиз ёғочли биноларга, шунингдек, деворлари ёниб кетадиган биноларда арчаларни ўрнатиш ман этилади, шунингдек, 2-қаватлардан юқори жойларда арчаларни ўрнатиш, янги йил байрамларини ўтказишга йўл қўйилмайди.

Арча ўрнатиладиган биноларда ташқарига чиқиш учун камида иккита йўл ёки зинапоялар бўлиши керак. Арчаларни ўтиш ёки чиқиш йўллари атрофида ўрнатишга йўл қўйилмасин. У тагликка (қум солинган бочкага) мустаҳкам ўрнатилган бўлиши лозим. Арчанинг шохлари девор ва шипдан камида бир метр берида бўлиши керак.

Янги йил арчаларини ўтказиш учун фойдаланиладиган биноларда қатнашчиларнинг сони ҳар бир 0,7 квадрат метрга **бир кишидан тўғри** келиши керак. **Биноларга белгиланган нормадан ортиқ одам қўйиш ман этилади.**

Ресторан, кафе, ошхоналарда келувчилар кутиб олинадиган залларда бир киши ўтирадиган ўрин 1,4 кв. м. дан кам жой эгалламаслиги керак.

Ташқарига чиқиш учун фақат битта йўлга эга бўлган уй-жой биноларидаги қизил бурчакларда, маъмурий биноларда, ётоқхоналарда байрамда қатнашадиганлар сони 50 кишидан ошмаган тақдирдагина Янги йил арча томошаларини ўтказишга рухсат этилади.

Оммавий янги йил тантаналарини ўтказиш пайтида маъмурий муассасалар, ташкилотларнинг раҳбарлари, ётоқхоналарнинг комендантлари томонидан хизмат кўрсатувчи ходимлар ёки жамоатчилик орасидан навбатчилар тайинланиб, улар ёнғин хавфсизлиги қоидалари тўғрисида инструктаждан ўтадлар.

Арчаларнинг иллюминацияларини безаш ишларини фақат тажрибали электр-монтёрларгина бажариши керак. Кўрсатилган қоида бўйича арчанинг иллюминацияси 24 вольтдан ошмаган паст кучланиш берувчи, пасайтирувчи трансформатор билан ишлатилиши керак.

Арчаларнинг иллюминацияси электр ўрнатиш қурилмаларини ўрнатиш қоидаларига риоя қилинган ҳолда мустаҳкам ва ишонарли монтаж қилинган бўлиши керак. 127— 220 вольт куч**ланишли ёритиш тармоғидан электр токи олиб ишлатилаётган**да (кучсизлантирувчи трансформатор ёрдамисиз) 12 вольтдан **ортиқ бўлмаган лампочкали гирляндлар ишлатилиши керак. Бундай ҳолда арчанинг безак лампочкаларини ёритадиган электр симлари мисли ва бардошли бўлиши лозим. Гирляндлар электр тармоғига штепсель қурилмаси ёрдамида уланган бўлсин.**

Арчаларни ёритишда кичкинагина камчилик юз берганда (симларнинг қаттиқ қизиб кетиши, лампочкаларнинг липиллаши, учқун чиқиши ва бошқа ҳодисалар) иллюминация дарҳол ўчирилиши ва бузилганлик сабаблари аниқланиб бартараф этилмагунча улар ёқилмаслиги керак.

Бино электр чироғи билан ёритилмайдиган ҳолларда арча байрамини фақат кундузги соатлардагина ўтказиш зарур.

Квартираларда Янги йил арчалари печка ва бошқа иситиш асбобларидан нарироқда мустаҳкам тагликка ўрнатилиши, иллюминация безакларидан фойдаланганда эҳтиёт чораларига риоя этилиши лозим.

Алангадан ҳимоя моддалари шимдирилмаган пахтали, қоғозли, докали ва шунга ўхшаш тез алангаланувчи материаллардан костюмлар кийган болалар ва катталарнинг арча байрамларига қатнашишлари мутлақо ман этилади.

ПАХТА ВА БОШҚА ТЕЗ АЛАНГАЛАНУВЧИ МАТЕРИАЛЛАРГА ШИМДИРИЛАДИГАН АЛАНГАГА ҚАРШИ ПОРОШОКЛАРНИ ДАВЛАТ МУЛКИНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ТОШКЕНТ ШАҲАР РАЙОН БЎЛИМЛАРИДАН ТЕКИНГА ОЛИШ МУМКИН.

Ҳеч қандай истисносиз барча эрталабки, кундузги ва кечки янги йил байрам томошаларида бу тадбирлар учун масъул бўлган маъмурият вакиллари албатта иштирок этишлари шарт.

АРЧАЛАРНИ БЕЗАТИШДА ҚУЙИДАГИЛАР ТАЪҚИҚЛАНАДИ:

безаш учун целлюлоидли ва бошқа тез алангаланувчи ўйинчоқлар ва безакларни ишлатиш;

арчаларнинг иллюминацияси учун шамлардан фойдаланиш;

арча таглигини ва арча шохларини алангадан ҳимоя қилувчи моддалар шимдирилмаган пахта ва ўйинчоқлар билан безаш;

арчаларга ёниб кетадиган бертоле тузи сепиш ва химиявий ҳамда бошқа моддалар қўшиб арчаларни ял-ял товлантириш, бенгал ўтларидан фойдаланиш таъқиқланади.

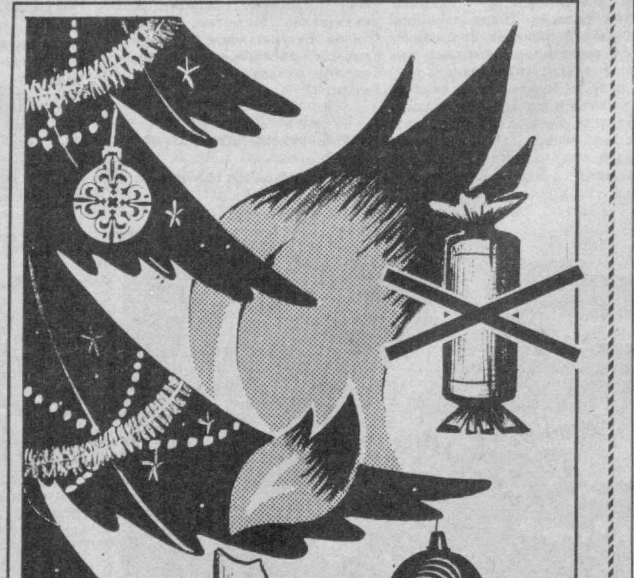

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ.

Бўка қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш техникуми томонидан **Марҳабаев Бозорбой** номига берилган 962125 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Октябрь районидаги Мақсуд Шайхзода номли 167-ўрта мактаб томонидан **Самадов Абдубосит** номига берилган 085149 номерли йўқолган

8-СИНФНИ ТУГАТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент область Оржоникидзе районидаги 1-ўрта мактаб томонидан **Хайдаров Рўзибой Жумабоевич** номига берилган 886091 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Чилонзор районидаги Панфилов номли мактаб-интернат томонидан **Джураев Олим Қаюмович** номига берилган 047088 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р— 14258. Газета якшанбадан ташқари ҳар куни, бир йилда 300 марта чиқади. Тиражи — 50.381. Б— 2152. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.